

*Taran Fæhn, Jørn-Arne Jørgensen,
Turid Åvitsland og Wenche Drzwi*

Næringsfordelte skatteutgifter

Dokumentasjon av
beregningsgrunnlaget i
ERA-beregningene 1998

Notater

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	3
2 Skatteutgifter i Nasjonalbudsjettet og i ERA-analysen	4
3 Nærmere om beregningsgrunnlaget for enkelte næringsfordelte skatteutgifter	7
3.1 Regionalt differensiert arbeidsgiveravgift.....	7
3.2 Gunstige avskrivningssatser på fiskefartøy og skip i innenriks sjøfart	11
3.3 Investeringsavgift på kapitalvarer	14
3.4 Differensierte avgifter på energivarer (grunnavgift, CO ₂ -avgift og SO ₂ - avgift).....	17
3.4.1 Innledning	17
3.4.2 Opplegg for beregningene.....	18
3.4.3 Trinn 1: Kontrollregnskap.....	19
3.4.4 Trinn 2: Referanseregnskap	25
3.4.5 Skatteutgifter.....	26
3.5 Engangsavgifter på motorvogner (årsavgift og omregistreringsavgift)	31
3.5.1 Årsavgift	31
3.5.2 Omregistreringsavgift	32
3.6 Dokumentavgift.....	34
Referanser	38
Vedlegg A. Soneinndelingen for den differensierte arbeidsgiveravgiften	39
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater	46

Emneord: Effektive støtterater, næringsstøtte, skatteutgifter

Prosjektstøtte: Dette notatet publiseres som del av prosjektet Effektive støtterater 1998, finansiert av Finansdepartementet innenfor rammeavtalen om næringsstøtteindikatorer.

1 Innledning

Dette notatet dokumenterer deler av kvantifiseringsarbeidet som har vært lagt ned i å kvantifisere skatteutgifter og skattesanksjoner i ERA-analysen for 1998 (Fæhn et al. (2001)). Statistisk sentralbyrå har siden 1993¹ beregnet næringsvise effektive støtterater (ERA - *Effective Rates of Assistance*) for norske næringer med det formål å kartlegge de næringspolitiske virkemidlene og studere effekten av dem på en konsistent måte. ERA er definert som den prosentvise endringen næringen får i sin evne til å avlønne primærfaktorene som følge av næringsstøtte og beskatning. Ved hjelp av en kryssløpsmodell beregnes hvordan de direkte tiltakene kan ha kryssløpseffekter inn i andre næringer enn de direkte berørte, og totaleffektene oppsummeres for hver næring i form av ERA. I tidligere ERA-beregninger er skatter og avgifter betraktet som negative bidrag til næringsstøtten. I analysen for 1998 er de vurdert i forhold til et referansesystem som inneholder skatter og avgifter. Gunstigere skatteregler enn i det definerte referansesystemet, såkalte *skatteutgifter*, betraktes som positive støttebidrag. Strengere skattemessig behandling enn i referansesystemet, såkalte *skattesanksjoner*, betraktes som negative bidrag.

Utvelgelse av de ordningene som er inkludert som skatteutgifter og -sanksjoner i ERA-beregningene er i hovedsak gjort på grunnlag av Nasjonalbudsjettets definisjoner og med Nasjonalbudsjettets normsystem som referanse. Finansdepartementet har publisert beregninger av skatteutgifter fra og med Nasjonalbudsjettet 1999 (Finansdepartementet (1998)). I de to siste Nasjonalbudsjettene (Finansdepartementet (1999a og 2000)) er skatteutgiftene og -sanksjonene som direkte berører næringslivet inkludert i omtalen av næringsstøtten. Normsystemet - eller referansesystemet - er definert som et system uten unntaksordninger og særregler som representerer skattelette eller en ekstra sanksjon for dem som faller innunder ordningene. Hovedprinsippene er at innsatsvarer ikke skal ilegges fiskale avgifter. Skatteobjekter for øvrig skal underlegges uniforme satser der nivået bestemmes av de gjeldende, generelle satsene. Videre er det lagt til grunn at miljøeksternaliteter o.l. skal avgiftskorrigeres.

De næringspolitiske skatteutgiftene og -sanksjonene som er kvantifisert i Nasjonalbudsjettene er i mange tilfeller ikke næringsfordelte, eller de er delt inn i grove næringskategorier. En viktig målsetting med å inkludere næringslivets skatteutgifter og -sanksjoner i ERA-beregningene for 1998 har vært å få netto skatteutgiftene næringsfordelt. Modellen som benyttes i ERA-beregningene er en omfattende priskryssløpsmodell med 30 private næringer og 56 produkter. For hver aktuelle vare/næring har vi kvantifisert de næringspolitiske ordningene som er rettet mot dem, blant annet

¹ Det foreligger beregninger for årene 1989, 1991, 1994, 1996 og 1998 - se Holmøy et al. (1993), Fæhn et al. (1995), Fæhn og Hægeland (1996), Jørgensen et al. (1999), Fæhn et al. (2001)

skatteutgifter og -sanksjoner. Det er lagt ned et relativt stort arbeid i å kvantifisere disse inndataene på modellens aggregeringsnivå. Dette notatet utfyller fremstillingen i Fæhn et al. (2001) når det gjelder opplysninger om datakilder og beregningsopplegg for de kvantifiserte skatteutgiftene og -sanksjonene. Når det gjelder øvrige næringspolitiske ordninger, vises det til tidligere ERA-rapporter².

2 Skatteutgifter i Nasjonalbudsjettet og i ERA-analysen

Tabell 1 er en oppstilling av de skatteutgifter og -sanksjoner for næringslivet som er tatt med under omtalen av næringsstøtten i Nasjonalbudsjettet 2000 (Finansdepartementet (1999a)). Normsystemet som der er beskrevet i avsnitt 4.5 danner grunnlag for referansesystemet i ERA-beregningene. Arbeidsgiveravgiftssatsen i normsystemet er satt til 14,1 prosent, som er den som gjelder for lønninger under 16G i den høyest avgiftsbelagte sonen (sone 1). Når det gjelder kapitalbeskatningen er normen at den reelle avkastningen av investeringer/plasseringer skal skattlegges med en flat sats på 28 prosent. Dette innebærer blant annet at høyere avskrivningssatser enn den økonomiske depresieringen betraktes som skatteutgifter. Delingsmodellen, særskatten på sokkelen og særskilte skatteregler for kraftsektoren er imidlertid en del av normen. Investeringsavgiften anses som en fiskal avgift på innsatsvarer og er satt til null i normsystemet. Andre avgifter som anses som skatt på innsatsvarer og nullstilles i normsystemet er innbetalinger fra næringslivet av dokumentavgift, omregistreringsavgift for busser og lastebiler, engangsgifter på varebiler og passasjeravgift på arbeidsreiser. Avgift på autodiesel, CO₂-avgift og SO₂-avgift anses som miljøavgifter og her vil fulle satser være normen. Full avgift er satt lik bensinavgiften for autodiesel, mineraloljeavgiftssatsen for CO₂-avgiften og den høyeste satsen i systemet for SO₂-avgiften.

Enkelte av ordningene i tabell 1 har vi ikke kvantifisert og inkludert i ERA-beregningene. I mangel av næringsfordelt detaljinformasjon har vi utelatt *(B)ekstra arbeidsgiveravgift for lønnsinntekter over 16G*, *(F)dobbel avskrivningssats for forretningsbygg i distriktene* og *(P)vektårsavgift over EUs minimumssatser* og *(Q)Engangsgift på motorvogner - varebiler til næringsformål*. Særordningene overfor petroleumssektoren, *(E)høy avskrivningssats for petroleumssektoren* og *(L)høy CO₂-avgift på sokkelen*, er utelatt fordi ERA-modellen ikke inkluderer petroleumssektoren.

To ordninger som ikke er med i oppstillingen av næringsrettede skatteutgifter og -sanksjoner i Nasjonalbudsjettet 2000 er blitt inkludert i ERA-analysen: *Fritak for grunnavgift på engangsemballasje for melk og melkeprodukter* og *fritak for forbrukeravgift på elektrisk kraft*³.

² Se fotnote 1.

³ Fritaksordningene som gjelder for forbrukeravgiften er imidlertid tatt med i Nasjonalbudsjettet 2001.

Tabell 1 Skatteutgifter og -sanksjoner for næringslivet i 1999¹⁾, mill. 1999-kroner.

	Ordning	Næring	Mill.kr.
A	Regionalt differensiert arbeidsgiveravgift	Ikke næringsfordelt	7210
B	Ekstra arbeidsgiveravgift for lønnsinntekter over 16 G	Ikke næringsfordelt	-560
C	Høy avskrivningssats fiskefartøy ²⁾³⁾	Fiske	70
D	Høy avskrivningssats innenriks skipsfart ²⁾³⁾	Sjøfart	45
E	Høy avskrivningssats petroleumsektoren ³⁾	Petroleum	8000
F	Dobbel avskrivningssats for forretningsbygg i distriktene	Ikke næringsfordelt	-
G	Særskilte skatteregler for skogbruk	Skogbruk	175
H	Særskilte skatteregler for rederier ⁴⁾	Sjøfart	1100
I	Investeringsavgiften	Kraftproduksjon, tjenester, bygg og anlegg ⁵⁾	-6000
J	Lav avgift på autodiesel	Transport	880
K	Fritak for eller redusert CO ₂ -avgift	Sjøfart, fiske, sement og leca, luftfart, fiskemel, treforedling, prosessindustri ⁶⁾	2125
L	Høy CO ₂ -avgift på sokkelen ⁷⁾	Petroleum	-870
M	Fritak for eller redusert SO ₂ -avgift	Sjøfart, fiske, luftfart, petroleum ⁸⁾	540
N	Årsavgift for lastebiler og trekkbiler	Transport	-45
O	Omregistreringsavgift for busser og lastebiler	Transport	-300
P	Vektårsavgift over EUs minimumssatser	Transport	-130
Q	Engangsgift på motorvogner - varebiler til næringsformål (sanksjon)	-	-
R	Passasjeravgift flyging - avgift på arbeidsreiser	Ikke næringsfordelt ⁹⁾	-550
S	Dokumentavgift - næringslivets innbetalinger	Ikke næringsfordelt	-600

KILDE: Nasjonalbudsjettet 2000, Finansdepartementet (1999a).

¹⁾ Tabellen omfatter skatteutgifter og -sanksjoner som formelt kan knyttes direkte til næringslivets skatte- og avgiftsinnbetaling. Den regionale og næringsmessige forskjellsbehandlingen som følger av selektiv forbrukeravgift på elektrisk kraft, er ikke medtatt.

²⁾ 1998-kroner.

³⁾ Disse skatteutgiftene er regnet i nåverdi.

⁴⁾ 1997-kroner.

⁵⁾ Tjenester omfatter bl.a. varehandel, forretningsmessig tjenesteyting og telekommunikasjon.

⁶⁾ Sjøfart omfatter her skip i utenriksfart og godstransport i innenriks sjøfart. Prosessindustrien har fordel av fritak for CO₂-avgift på prosessutslipp.

⁷⁾ Nettovirkningen på sokkelen er 225 mill. kroner.

⁸⁾ Petroleum omfatter her ilandførings- og raffineringsanlegg og drivstoff for anlegg på sokkelen. Sjøfart omfatter skip i utenriksfart. Fiske omfatter fiske i fjerne farvann.

⁹⁾ Avgiften pålegges bare på visse strekninger. Det er generelt fritak for Nord-Troms og Finnmark.

Følgende skatteutgifter og skattesanksjoner er således blitt kvantifisert med henblikk på ERA-analysen:

1. Arbeidsgiveravgift	
1.1. Regionalt differensiert arbeidsgiveravgift	skatteutgift
2. Kapitalbeskatning	
2.1 Gunstig avskrivningssats på fiskefartøy	skatteutgift
2.2 Gunstig avskrivningssats på skip i <i>innenriks sjøfart</i>	skatteutgift
2.3. Gunstige skatteregler for <i>skogbruk</i>	skatteutgift
2.4. Gunstige skatteregler for rederier	skatteutgift
2.5. Investeringsavgift på kapitalvarer	skattesanksjon
3. Produkt- og næringskatter	
3.1 Investeringsavgift på vareinnsats	skattesanksjon
3.2 Fritak for forbrukeravgift på elektrisk kraft	skatteutgift
3.3 Fritak for grunnavgift på engangsemballasje	skatteutgift
3.4 Dokumentavgift	skattesanksjon
3.5 Engangsavgifter på motorvogner (årsavgift og omregistreringsavgift)	skattesanksjon
3.6 Differensierte avgifter på energivarer (grunnavgift ⁴ , CO ₂ -avgift og SO ₂ -avgift)	skatteutgift ⁵
3.7 Passasjeravgift flyging	skattesanksjon

Fæhn et al. (2001) gir en relativt kortfattet beskrivelse av bakgrunns materialet og metodene for kvantifisering av de enkelte ordningene. For en del av ordningene vil ikke denne beskrivelsen være tilstrekkelig som dokumentasjon av det arbeidet som har vært nedlagt. Hensikten med kapittel 3 nedenfor er å gi ytterligere detaljer om kildene og fremgangsmåtene våre. De ordningene som ikke blir omtalt i kapittel 3 anser vi som tilstrekkelig dokumentert i Fæhn et al. (2001).

⁴ Grunnavgift er bensin- og autodieselavgift.

⁵ Enkelte av ordningene er skattesanksjoner.

3 Nærmere om beregningsgrunnlaget for enkelte næringsfordelte skatteutgifter

3.1 Regionalt differensiert arbeidsgiveravgift⁶

Arbeidsgiveravgiften er differensiert på flere måter. For det første er satsene forskjellige for ulike soner av landet. For det andre er det forhøyet arbeidsgiversats for inntekter over 16G. Videre finnes det en god del unntak fra arbeidsgiveravgiften, bl.a. for frivillige organisasjoner og for hyreutbetalinger i fiske og fangst. All slik forskjellsbehandling vil bidra til at næringene vil falle ut med ulike gjennomsnittlige satser, avhengig av hvor stort innslag de har av favorisert/sanksjonert virksomhet.

I ERA-analysen for 1998 er kun den regionale differensieringen etter soner inkludert i skatteutgiftsberegningene. De øvrige ordningene antas implisitt å være en del av referansesystemet. Sonedifferensieringen er den beløpsmessig mest betydningsfulle i skatteutgiftssammenheng. I følge beregninger i Nasjonalbudsjettet 2000 (Finansdepartementet (1999a)) ble den totale skatteutgiften knyttet til den geografiske differensieringen beregnet til 7 210 mill. kr. for 1999, mens provenyet fra forhøyet arbeidsgiveravgift, som ble regnet som en skattesanksjon, var på 560 mill. kr. (se tabell 1).

Satsene for arbeidsgiveravgift er differensiert etter 5 soner, der sone 1 har høyest sats. Hensikten med sonesystemet er å favorisere kommuner i landet der en spesielt ønsker å stimulere næringsvirksomhet og bosetting. De nordligste fylkene er sterkest favorisert. Høyest sats har bykommuner og omliggende kommuner. Hele Oslo, Akershus, Østfold og Vestfold fylke hører innunder sone 1.⁷ Satsene for 1998 var

- sone 1: 14,1 prosent
- sone 2: 10,6 prosent
- sone 3: 6,4 prosent
- sone 4: 5,1 prosent
- sone 5: 0 prosent

Skatteutgiftsberegningene tar utgangspunkt i normsystemet i Nasjonalbudsjettet 2000 (Finansdepartementet (1999a)). Der defineres satsene i sone 2-5 som særordninger som innebærer skatteutgifter. Trinn 1 har vært å beregne de gjennomsnittlige satsene som følge av den regionale

⁶ Vi ønsker å takke Øystein Bekken, Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk, Statistisk sentralbyrå, for tilrettelegging av data fra Lønns- og trekkoppgaverregistret, og Stein Hansen, Seksjon for Nasjonalregnskap, for god veiledning til Nasjonalregnskapets beregningsprosedyrer.

⁷ Vedlegg A gir en full oversikt over soneinndelingen av kommunene.

differensieringen for hver næring i 1998. Disse avviker generelt fra de avledede arbeidsgiveravgiftssatsene som finnes i Nasjonalregnskapet (og i modellgrunnlaget for ERA-beregningene). Vi trenger å skille ut gjennomsnittssatsene som følge av soneavgiftssystemet fra Nasjonalregnskapssatsene, som sammenfatter effektene av alle former for arbeidsgiveravgiftsdifferensiering. Denne gjennomsnittlige satsen som følge av sone-differensieringen vil ligge under 14,1 prosent, med mindre all næringens virksomhet foregår i sone 1. I trinn 2 sammenlignes dette regimet med et referanseregime der alle sonesatsene settes opp til 14,1 prosent for alle næringer.

Beregningene av den faktiske gjennomsnittssatsen som følge av soneinndelingen i trinn 1 er gjort ved å fordele alle næringenes arbeidsgiveravgiftsgrunnlag på de 5 sonene for 1998, lage vekter av dette, og deretter gange opp de respektive vektene med sonesatsene i 1998. Som kilde for disse skattegrunnlagene fordelt på soner har vi brukt Lønns- og trekkoppgaveregistret (LTO) for 1998. LTO er koplet sammen med Arbeidstakerregisteret og Bedrifts- og foretaksregisteret, slik at vi bl.a. får informasjon om hver arbeidstakers inntekt, arbeidsstedets kommune⁸ og arbeidsstedets virksomhet. Vi har aggregert informasjonen, slik at vi får skattegrunnlaget for arbeidsgiveravgiften fordelt på *modellnæring X sone*.

Det finnes feilkilder i våre beregninger av gjennomsnittssatsene som følge av soneinndelingen. Nasjonalregnskapet, som modellgrunnlaget er basert på, har aggregerte tall som ligger systematisk noe lavere enn grunnlaget for arbeidsgiveravgiften⁹, slik det fremkommer fra LTO. Dette skyldes til dels at noe mer enn lønnsutbetalinger avgiftsbelegges, til dels at det er inkonsistens i de alternative kildene for lønnsstatistikken. Vi får dessuten ikke en perfekt fordeling av lønnstallene i LTO på modellens næringer. Det skyldes at overgangsnøklerne ikke er helt komplette mellom den næringsoppdelingen LTO er knyttet til (NACE-nomenklaturen) og næringsoppdelingen i Nasjonalregnskapet, som modellens næringer er aggregert opp fra. Siden vi lager fordelingsnøkler og ikke bruker dataene på absolutt form, anser vi kildeuoverenstemmelser og mangler i overgangsnøklerne som et lite problem.

Tabell 2 oppsummerer resultatene fra beregningene i trinn 1 og sammenholder de beregnede sonesatsene med arbeidsgiveravgiftssatsene som ligger i modellen og er basert på Nasjonalregnskapet.

⁸ Arbeidsgiveravgift betales i henhold til den sonen arbeidstakers bostedskommune hører innunder, som i visse tilfeller kan avvike fra den sonen bedriftens kommune hører innunder.

⁹ For 1998 var total registrert lønn i Nasjonalregnskapet på 467 mrd.kr, mot 485 mrd.kr i Lønns- og trekkoppgaveregistret.

Tabell 2. Beregnede sonesatser og arbeidsgiveravgiftssatser i ERA-modellen, prosent

Næring	Gjennomsnittlig sonesats	Arbeidsgiveravgiftssats i modellen	
		1998	1997
Jordbruk	12,0		13,0
Skogbruk	12,3		12,9
Fiske og fangst	8,1		10,1
Fiskeoppdrett	8,8		12,9
Prod. av andre konsumvarer	13,2		13,5
Prod. av tekstil og bekledn.varer	12,3		12,4
Prod. av fiskevarer	8,1		8,0
Foredl. av kjøtt og meieriprod.	12,5		12,8
Prod. av trevarer	12,4		12,4
Prod. av kjem. og min. prod.	12,8		13,1
Grafisk produksjon	13,4		13,8
Prod. av treforedlingsprodukter	13,9		13,5
Prod. av kjemiske råvarer	13,2		13,6
Produksjon av metaller	11,8		11,9
Prod. av verkstedprodukter	13,3		13,3
Bygging av skip	11,8		11,6
Bygging av oljeplattformer	13,6		13,6
Bygge- og anleggsvirksomhet	12,4		14,1
Utenriks sjøfart	13,1		8,3
Bank- og forsikringsvirksomhet	13,2		13,8
Elektrisitetsproduksjon	11,8		12,3
Veitransport	12,5		13,6
Lufttransport	12,9		13,2
Jernbanetransport og sporveier	12,4		13,7
Innenriks sjøfart	11,0		13,3
Post- og telekommunikasjon	12,8		13,6
Varehandel	13,1		14,7
Boligtjenester	..		13,5
Annen privat tjenesteprod.	12,9		14,0

De beregnede sonesatsene er gjennomgående lavere enn satsene som ligger inne i Nasjonalregnskapet og dermed i modellgrunnlaget. Én av grunnene er at modellgrunnlaget også inkluderer *ekstra arbeidsgiveravgift for lønnsinntekter over 16G*, som er trukket ut av de gjennomsnittlige sonesatsene. Dette forklarer imidlertid bare lite av avvikene. En annen, og trolig viktigere grunn, er at skattegrunnlaget som nevnt ligger systematisk lavere i Nasjonalregnskapet enn i LTO. Dette gir for høye satser i modellgrunnlaget når en avstemmer mot totalt skatteproveny. Det er verdt å legge merke til at satsene gjelder for to ulike år.

Om lag 10 prosent av de sysselsatte i *fiske og fangst* er etter dagens regler definert som hyret personell. Dette er arbeidstakere med fast lønn. Majoriteten av de sysselsatte er i skattemessig forstand definert som selvstendige og mottar lottutbetalinger som en bestemt andel av produksjonsinntektene

fra virksomheten. Som erstatning for arbeidsgiveravgift på lønsmottakeres inntekter, forhøyet trygdeavgift (10,7 % mot 7,8 %) for de selvstendige i næringen og enkelte andre ordninger (yrkesskadetrygd, dagpenger ved arbeidsledighet og kollektiv tilleggstrygd for sykepenger) betaler næringen en årlig fastsatt produktavgift til Folketrygden (jf. Stortingsvedtak 1997, *Produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 1998*). Vårt anslag i tabell 2 skal dekke den delen av produktavgiften som erstatter arbeidsgiveravgift for lønsmottakere (hyret personell) i næringen som følge av sonesatsene. Vi har ikke beregnet skatteutgifter som følge av dagens ordninger overfor lottmottakerne i flåten. I Fiskeridepartementets beregninger av produktavgiftssatsen ligger utbetalt hyre året før til grunn for den delen av produktavgiften som skal erstatte arbeidsgiveravgiften. Nasjonalregnskapet fører produktavgiftens bidrag til arbeidsgiveravgift for hyret personell som avgift på lønnsinntekt. Arbeidsgiveravgiftssatsen i Nasjonalregnskapet er på 10,1 prosent for 1997. Dette er lavere enn for de fleste næringer. I den gjennomsnittlige satsen for næringen i tabell 2 har vi identifisert sonedifferensieringens bidrag med utgangspunkt i sonesatsene i 1998 og hyreinntekten på fiskebåtene i de ulike sonene samme år som vekter. I følge våre beregninger fremkommer ikke produktavgiftsordningen som fordelaktig, sett i forhold til sonedifferensiering. Vi finner at dersom næringen var underlagt de generelle sonesatsene, ville dens gjennomsnittlig sonesats for 1998 ligget på 8,1 prosent, altså enda lavere enn Nasjonalregnskapets anslag.¹⁰

Når det gjelder *fiskeoppdrett* er differansen mellom vår beregnede sonesats og Nasjonalregnskapets arbeidsgiveravgiftssats spesielt høy, uten at dette kan forklares med faktiske forhold eller definisjonsforskjeller. Her ser uoverensstemmelsene mellom datakildene ut til å ha ekstra sterkt utslag.

For *utenriks sjøfart* har vi beregnet gjennomsnittssatsen som følge av sonedifferensieringen kun for de lønsmottakere som skatter i Norge. Den lave satsen i Nasjonalregnskapet skyldes her i stor grad at Nasjonalregnskapet inkluderer utenlandsk personell i motsetning til LTO. Arbeidsgiveravgift på utenlandsk personell er svært lav. I og med at vi begrenser skatteutgiftene når det gjelder lønnsinntekt til ordningen med sonedifferensiering, blir den relevante satsen den vi har beregnet. At næringen også har andre fordelaktige ordninger i form av lav arbeidsgiveravgift på utenlandsk personell blir en annen særordning som nå implisitt regnes som del av referansen. Det finnes også en refusjonsordning for utbetalt hyre til norsk personell. Denne inngår i ERA-beregningene, men er definert som et nærings subsidium (se Fæhn et al. (2001, avsnitt 3.2)).

For næringen *boligtjenester* finnes ingen observasjoner i LTO, og vi har benyttet Nasjonalregnskapets relativt høye sats som sonesats. Det er svært få sysselsatte i næringen, slik at dette ikke dreier seg om

¹⁰ I tillegg må en selvsagt ta hensyn til andre unntaksordninger i arbeidsgiveravgiftsreglene for å gjøre en korrekt sammenligning. Det er imidlertid liten grunn til å tro at en vesentlig andel av hyrene er over 16G, og således ville ha vært

store tall. Vi beregner ikke ERA for *boligtjenester*; skatteutgiften her får således kun indirekte effekter via kryssløpet.

Total skatteutgift inkludert i ERA-beregningene er på 4 028 mill. kr. Tallet er fremkommet ved at differansen mellom den gjennomsnittlige faktiske sonesatsen i 1998 i tabell 2 og den hypotetiske referansesatsen på 14,1 prosent, multipliseres med sysselsettingstall fra modellgrunnlaget, som er basert på Nasjonalregnskapet for 1997. Til sammenligning beregnet Nasjonalbudsjettet 2000 (Finansdepartementet (1999a)) en skatteutgift som følge av differensiert arbeidsgiveravgift i 1999 til 7 210 mill. kr. Det er flere grunner til at vårt tall ligger vesentlig under Nasjonalbudsjettets. For det første inkluderer vår beregnede totale skatteutgift ikke skatteutgifter som følge av sonedifferensieringen for offentlig sektor og for virksomhetene på sokkelen. For det andre er det, som tidligere nevnt, lavere sysselsettingstall i Nasjonalregnskapet enn i LTO. I tillegg er ikke tallene sammenlignbare fordi årstallene er ulike.

3.2 Gunstige avskrivningssatser på fiskefartøy og skip i innenriks sjøfart

Den skattemessige avskrivningssatsen knyttet til fiskefartøy og skip i *innenriks sjøfart* er på 20 prosent, mens tall fra Nasjonalregnskapet viser at den økonomiske depresieringen er på hhv. 9,6 og 10,7 prosent i 1998. I beregninger av de faktiske brukerprisene på realkapital for fiskefartøy og skip i *innenriks sjøfart* (Åvitsland (2001)) ligger disse satsene til grunn. Skatteutgiftsbeløpet, $SKUT_j$, i Fæhn et al. (2001) er beregnet som

$$(3.1) \quad SKUT_j = (b_{rj}^K - b_j^K) K_j$$

der K_j er realkapitalen og b_j^K er brukerprisen på kapital i næring j . Fotskrift r betegner det hypotetiske referansetilfellet. For å kunne regne ut skatteutgiften som følge av gunstige avskrivningssatser trenger vi også brukerpriser på realkapital i det hypotetiske tilfellet hvor den skattemessige avskrivningssatsen er satt lik den økonomiske depresieringen.

Formlene for beregning av brukerprisene avhenger av om aktøren er selvstendig næringsdrivende eller et aksjeselskap, og i siste tilfellet om selskapet er børsnotert eller ikke, og hvorvidt det er gjenstand for delingsmodellen. Åvitsland (2001) beskriver og tolker brukerprisformler for de ulike typene aktører. Brukerprisformlene består av ulike kostnadskomponenter, positive eller negative, knyttet til det å investere et marginalt beløp i realkapital. Nedenfor går vi gjennom i hvilke ledd i brukerprisen den skattemessige avskrivningssatsen inngår, hva som er begrunnelsen for at den er inkludert, hva slags fortegn leddet har i brukerprisen og om det er rimelig å sette den skattemessige avskrivningssatsen lik

gjenstand for ekstra arbeidsgiveravgift dersom hyret personell var underlagt de vanlige arbeidsgiveravgiftsreglene.

den økonomiske i det hypotetiske referansetilfellet. Alle henvisninger til likninger gjelder Åvitsland (2001).

Brukerprisen til et børsnotert selskap er beskrevet i likning (3.19). Det siste leddet inneholder den skattemessige avskrivningssatsen. Den første delen av dette leddet tar hensyn til at skattemessige avskrivninger trekkes fra alminnelig inntekt (næringsinntekt) før det betales skatt. Disse skattemessige avskrivningene er lik den skattemessige avskrivningssatsen ganget med saldoverdien av total realkapital, hvor saldoverdi innebærer at den skattemessige avskrivningssatsen er benyttet for å finne ut hvor mye det er igjen av en investering foretatt i tidligere år. Dette leddet har negativt fortegn i brukerprisuttrykket; ved en marginal investering øker realkapitalen, og det blir en annualisert økning i grunnlaget for de skattemessige avskrivningene. Vi har i dette leddet satt den skattemessige depresieringsraten lik den økonomiske i referansetilfellet. Dette fører til at skattebesparelsen blir mindre i referansetilfellet og brukerprisen i referansen, b_{rj}^K , blir større enn b_j^K . I den andre delen av det siste leddet i likning (3.19) inngår også den skattemessige avskrivningssatsen. Dette skyldes at det i formlene er antatt at saldoverdien av realkapitalen legges til grunn ved beregning av formuesskatt for aksjeselskapet. Dette leddet har positivt fortegn i brukerprisen; ved en marginal investering øker kapitalbeholdningen, og det blir en annualisert økning i grunnlaget for formuesskatten. Vi har ikke satt den skattemessige avskrivningssatsen lik den økonomiske i dette tilfellet siden det gjelder særskilte verdsettingsregler for fiskefartøy og skip; saldoverdien er kun brukt som en tilnærming i våre formler. (Dessuten er formuesskatten for aksjeselskaper lik 0.)

Brukerprisen for et ikke-børsnotert aksjeselskap som ikke er gjenstand for delingsmodellen er beskrevet i likning (3.25). Den skattemessige avskrivningssatsen inngår på tilsvarende måte som for et børsnotert selskap, og vi har satt den skattemessige avskrivningssatsen lik den økonomiske i referansen, slik som ovenfor. I formel (3.25) inngår i tillegg den skattemessige avskrivningssatsen i det siste leddet i likningen. Grunnen til dette er at saldoverdien til skipskapitalen legges til grunn ved beregning av den skattemessige formuesverdien av ikke-børsnoterte aksjer i våre formler (dette gjelder altså personbeskatningen som kommer inn i brukerprisen fordi det er personer som eier aksjer i selskaper). Dette leddet har positivt fortegn i brukerprisen; ved en marginal investering øker kapitalbeholdningen, og det blir en annualisert økning i grunnlaget for den personlige formuesskatten knyttet til ikke-børsnoterte aksjer. Vi har ikke satt den skattemessige avskrivningssatsen lik den økonomiske i referansetilfellet. Igjen er grunnen at saldoverdien kun er brukt som en tilnærming til formuesverdien i våre formler.

Brukerprisen for et ikke-børsnotert aksjeselskap som er gjenstand for delingsmodellen er beskrevet i likning (3.34). Den skattemessige avskrivningssatsen inngår på tilsvarende måte som for et ikke-

børsnotert aksjeselskap som ikke er gjenstand for delingsmodellen, og vi har satt den skattemessige avskrivningssatsen lik den økonomiske depresieringen i referansen på tilsvarende måte som over. I tillegg inngår den skattemessige avskrivningssatsen i det siste leddet i likning (3.34). Den første delen av dette leddet tar hensyn til at skattemessige avskrivninger trekkes fra inntekten ved beregning av personinntekt etter delingsmodellen, før det betales skatt på personinntekt. Dette leddet har negativt fortegn i brukerprisen; ved en marginal investering øker realkapitalen, og det blir en annualisert økning i grunnlaget for de skattemessige avskrivningene. I referansen har vi satt den skattemessige depresieringsraten lik den økonomiske også her. Skattebesparelsen blir da mindre, dvs. b_{ij}^K , blir større enn b_j^K . Den siste delen av det siste leddet i likning (3.34) gir uttrykk for at en stipulert kapitalavkastning trekkes fra inntekten ved beregning av personinntekt etter delingsmodellen, før det betales skatt. Grunnen til at den skattemessige avskrivningssatsen inngår her er at vi i våre formler har antatt at saldoverdien av realkapitalen er grunnlaget for den stipulerte kapitalavkastningen. Dette leddet har negativt fortegn i brukerprisen; ved en marginal investering øker realkapitalen, og det blir en annualisert økning i grunnlaget for den stipulerte kapitalavkastningen. Vi har valgt å ikke sette referansesituasjonens skattemessige avskrivningssats lik den økonomiske her siden skattereglene sier at det er mulig å velge blant ulike verdsettelsesmetoder, herunder saldoverdimetoden, når det gjelder kapitalavkastningsgrunnlaget. Hvis vi hadde valgt å sette den skattemessige depresieringsraten lik den økonomiske, ville dette hatt en negativ effekt på skatteutgiften knyttet til hhv. fiskefartøy og skip i *innenriks sjøfart* siden kapitalavkastningsgrunnlaget, og derigjennom skattebesparelsen, da ville vært større.

Brukerprisen for personlig næringsdrivende er beskrevet i likning (3.48). På tilsvarende måte som for et ikke-børsnotert aksjeselskap som er gjenstand for delingsmodellen, har vi satt referansesituasjonens skattemessige avskrivningssats lik den økonomiske depresieringen i følgende to ledd: a) i leddet som viser skattebesparelsen som følge av at skattemessige avskrivninger trekkes fra alminnelig inntekt (næringsinntekt) før det betales skatt og b) i leddet som gir uttrykk for skattebesparelsen som følge av at skattemessige avskrivninger trekkes fra inntekten ved beregning av personinntekt etter delingsmodellen, før det betales skatt på personinntekt.

Beregningene resulterer i en skatteutgift på 275 mill. kr for fiskefartøy og 86 mill. kr for skip i *innenriks sjøfart* for 1998¹¹.

I Nasjonalbudsjettet 2000 (Finansdepartementet (1999a)) er skatteutgiften knyttet til gunstig avskrivningssats for fiskefartøy og skip i *innenriks sjøfart* beregnet ved å ta utgangspunkt i

investeringen i hhv. fiskefartøy og skip i *innenriks sjøfart* i 1998 og så beregne nåverdien av næringenes skattebesparelse knyttet til disse investeringene. Skatteutgiftsberegningene for 1999 i Nasjonalbudsjettet 2000 (Finansdepartementet (1999a)) knyttet til avskrivningsreglene for fiskefartøy og skip i innenriks sjøfart på hhv. 70 og 45 mill. kr er ikke sammenlignbare med våre anslag, som baserer seg på næringenes skattebesparelse i 1998 knyttet til den totale realkapitalbeholdningen. I tillegg omfatter tallene våre, i motsetning til tallene i Nasjonalbudsjettet 2000 (Finansdepartementet (1999a)), effekten av at skattemessige avskrivninger trekkes fra inntekten ved beregning av personinntekt etter delingsmodellen.

3.3 Investeringsavgift på kapitalvarer

Investeringsavgiften er definert som en skattesanksjon. I Nasjonalregnskapet inngår investeringsavgiften på to måter. Enkelte av investeringsvarene underlagt avgift er kategorisert som innsatsvarer, mens andre er definert som kapitalvarer. For innsatsvarene er investeringsavgiften lagt inn i Nasjonalregnskapet helt analogt med andre avgifter på innsatsvarer.

Skattesanksjonsberegningene som knytter seg til innsatsvarer er redegjort for i Fæhn et al. (2001).

Dette avsnittet omhandler beregningene av den delen av investeringsavgiften som er lagt på Nasjonalregnskapets kapitalvarer. Vi behandler den som en avgift på bruk av kapitaltjenester (analogt med arbeidsgiveravgiften, som er lagt på arbeidskraftstjenestene). Vi kunne alternativt ha behandlet den som en avgift på investeringene som blir gjort i den aktuelle perioden. Når vi betrakter den som en avgift på tjenestestrømmene fra kapitalbeholdningen i næringen, vil ikke nødvendigvis våre beregnede skattesanksjonsbeløp stemme overens med det faktiske beløpet næringene betalte i investeringsavgift i 1998. I dette avsnittet gjør vi nærmere rede for forklaringen på avvikene mellom skattesanksjonsbeløpet vi legger til grunn og det faktiske investeringsavgiftsprovenyet.

Ved fjerning av investeringsavgiften vil likningen for skatteutgiftsbeløpet se ut som følger:

$$(3.2) \quad SKUT_j = (b_{tj}^K - b_j^K)K_j = -t_j^{inv} bkr_j^K K_j,$$

der $SKUT_j$ er skatteutgiftsbeløpet knyttet til næring j (et negativt skatteutgiftsbeløp, som tilfellet er her, er et skattesanksjonsbeløp), b_{tj}^K er brukerprisen på kapital i næring j i det hypotetiske tilfellet uten investeringsavgift på kapitalvarer, b_j^K er brukerprisen på kapital i næring j under det eksisterende skattesystemet, t_j^{inv} er investeringsavgiftssatsen i næring j , bkr_j^K er brukerprisen i næring j pr. krone

¹¹ Skattegrunnlaget vi har lagt til grunn er hentet fra ERA-modellens grunnlag, som gjelder for 1997.

investert under det faktiske skatteregimet og K_j er realkapitalen i næring j . Likning (3.2) beskriver altså skattesanksjonsbeløpet vi legger til grunn. Likning (3.3) beskriver det faktiske investeringsavgiftsprovenyet, R^I :

$$(3.3) \quad R^I = t_j^{inv} JKS_j,$$

hvor JKS_j er bruttorealinvesteringene i næring j . Merk at i likning (3.3) er det de faktiske utgiftene til investeringer målt ved markedsprisen på investeringer som er grunnlaget, mens det i likning (3.2) er kostnadene knyttet til bruk av den totale realkapitalen, beregnet vha. en konstruert pris på kapitaltjenester, som er grunnlaget.

For å finne en sammenheng mellom likning (3.2) og (3.3) utnyttes følgende definisjonssammenheng:

$$(3.4) \quad K_{jt} = \sum_{i=0}^{L-1} (1 - \hat{\delta})^i JKS_{jt-i}, \text{ der } K_{jt} \text{ er realkapitalen i næring } j \text{ i år } t, \hat{\delta} \text{ er den "fysiske"}$$

depresieringsraten, JKS_{jt} er bruttorealinvesteringene i næring j i år t , og L er kapitalens levetid. Vi antar i denne fremstillingen at det kun finnes én type realkapital. Realkapitalen i år t er med andre ord summen av bruttorealinvesteringene i år t , det som er igjen etter depresiering av bruttorealinvesteringene i år $t-1$ og så videre bakover i tid. For lettere å kunne sammenlikne likning (3.2) og (3.3) antar vi at bruttorealinvesteringene er konstante over tid. Vi kan da benytte oss av summeformelen for en endelig geometrisk rekke, og (3.4) reduserer seg til:

$$(3.5) \quad K_{jt} = \frac{1 - (1 - \hat{\delta})^L}{\hat{\delta}} JKS_j. \text{ Likning (2.4) inn i likning (2.1) gir da:}$$

$$(3.6) \quad SKUT_j = -t_j^{inv} bkr_j^K \frac{1 - (1 - \hat{\delta})^L}{\hat{\delta}} JKS_j.$$

Hvis $bkr_j^K \frac{1 - (1 - \hat{\delta})^L}{\hat{\delta}}$ er lik 1, vil likning (3.3) og (3.6) bli identiske (bortsett fra ulikt fortegn).

Skattesanksjonsbeløpet vi legger til grunn og det faktiske investeringsavgiftsprovenyet vil da bli de samme. Siden det er stor grad av nøytralitet mellom investeringer i realkapital og bankinnskudd i det faktiske skatteregimet, kan vi som en forenkling¹² skrive bkr_j^K på følgende måte:

$$(3.7) \quad bkr_j^K = r + \hat{\delta} - q^u,$$

¹² Forenklingen vi har gjort innebærer også at vi ser på tilfellet med kontinuerlig, og ikke diskret, tid.

der r er renta og \hat{q}'' er den relative endringen i prisen på investeringsvarer (ekskl. investeringsavgift) fra et år til et annet. Hvis vi samtidig antar at L går mot uendelig (kapitalen lever uendelig lenge), får vi:

$$(3.8) \quad bkr_j^K \frac{1 - (1 - \hat{\delta})^L}{\hat{\delta}} = \frac{r + \hat{\delta} - \hat{q}''}{\hat{\delta}}. \text{ Vi ser at hvis renta er lik den relative endringen i prisen på}$$

investeringsvarer vil likning (3.8) bli lik 1. I beregningene våre er renta satt lik 6,20 prosent og den relative endringen i prisen på investeringsvarer er satt lik 4,94 prosent (gjelder kapitalarten bygninger og anlegg som utgjør den største andelen av den totale realkapitalen). Gitt forutsetningene og forenklingene vi har gjort i dette vedlegget for å kunne sammenlikne likning (3.2) og (3.3), virker det som det ikke skal være så veldig store avvik mellom skattesanksjonsbeløpene vi legger til grunn og de faktiske investeringsavgiftsprovenyene.

I tabell 3 er skattesanksjonsbeløpene vi legger til grunn og de faktiske investeringsavgiftsprovenyene rapportert. Vi legger merke til at *elektrisitetsproduksjon* og *raffinering av jordolje* har hhv. ca. 4 ganger og over dobbelt så høyt skattesanksjonsbeløp som investeringsavgiftsproveny. *Skogbruk*, *produksjon av bank- og forsikringstjenester* og *jernbanetransport og sporveier* skiller seg ut med hhv. nærmere 4 ganger, over dobbelt og dobbelt så høyt investeringsavgiftsproveny som skattesanksjonsbeløp. De andre næringene har mindre avvik.

Store avvik mellom skattesanksjonsbeløpene vi legger til grunn og de faktiske investeringsavgiftsprovenyene for enkelte næringer kan skyldes at forutsetningene og forenklingene vi har foretatt for å kunne sammenlikne likning (3.2) og (3.3) passer spesielt dårlig for disse næringene. For eksempel vil næringer som *elektrisitetsproduksjon* og *raffinering av jordolje* typisk ha veldig ujevne investeringer over tid slik at forutsetningen vår om konstante investeringer er svært urealistisk. Selv om uttrykket i likning (3.8) skulle være nær 1 for disse næringene også, er ikke dette lenger den relevante "testen" for om våre skattesanksjonsbeløp skal samsvare godt med de faktiske investeringsavgiftsprovenyene. For *skogbruk* kan en forklaring på det store avviket være at de gunstige skattereglene næringen står overfor medfører at graden av nøytralitet mellom investeringer i realkapital og bankinnskudd er lavere enn for andre næringer slik at likning (3.7) vil gjelde i mindre grad.

I tillegg forklares det store avviket for *elektrisitetsproduksjon* med at brukerprisen for denne næringen er laget på en annen måte enn for de andre næringene, se Holmøy, Nordén og Strøm (1994). Nærmere bestemt er brukerprisen i *elektrisitetsproduksjon* en gjennomsnittlig brukerpris og ikke en marginal brukerpris som de andre brukerprisene i ERA-modellen. Dette trekker i retning av at brukerprisen i *elektrisitetsproduksjon* er høyere enn andre sammenliknbare brukerpriser i ERA-modellen, noe også

de faktiske brukerpristallene viser. Dette betyr at skattesanksjonsbeløpet vårt vil være større enn det faktiske investeringsavgiftsprovenyet.

Tabell 3. Investeringsavgift 1997, mill. kr

Næring	Investerings- avgiftsproveny kapitalvarer	Skattesank- sjonsbeløp kapitalvarer
Jordbruk	196	213
Skogbruk	11	3
Fiske og fangst	0	0
Fiskeoppdrett	24	22
Prod. av andre konsumvarer	25	24
Prod. av tekstil- og bekl.varer	2	2
Prod. av fiskevarer	14	12
Foredl. av kjøtt og meieriprod.	14	18
Prod. av trevarer	10	11
Prod. av kjem. og min. prod.	23	17
Grafisk produksjon	27	20
Prod. av treforedl. produkter	19	23
Prod. av kjemiske råvarer	15	20
Raffinering av jordolje	6	13
Produksjon av metaller	31	27
Prod. av verkstedprodukter	35	36
Bygging av skip	8	12
Bygging av oljeplattformer	11	9
Utenriks sjøfart	0	0
Bygge- og anleggsvirksomhet	90	72
Bank- og forsikringsvirks.	30	13
Elektrisitetsproduksjon	227	922
Veitransport	76	48
Lufttransport	1	1
Jernbanetransp. og sporveier	38	19
Innenriks sjøfart	32	29
Post- og telekommunikasjon	301	264
Varehandel	1061	846
Annen privat tjenesteprod.	576	399
Sum	2903	3095

3.4 Differensierte avgifter på energivarer (grunnavgift, CO₂-avgift og SO₂-avgift)

3.4.1 Innledning

I dette avsnittet betrakter vi skatteutgiftene (og -sanksjonene) i forbindelse med beskatningen av de ulike mineraloljer, bensin, kull og koks. Det fokuseres primært på næringenes skatteutgifter/-sanksjoner, men også tall som gjelder for private konsumenter rapporteres.

Avgiftene er lagt på bruk av energibærerne mineraloljer, bensin, kull og koks, og vi deler disse bruksavhengige avgiftene inn i tre typer; grunnavgift, CO₂-avgift og SO₂-avgift. Med grunnavgift menes bensinavgiften (eks. CO₂-avgiften)- og autodieselavgiften, og med CO₂-avgiften menes alle avgifter tilknyttet CO₂, både på bensin, mineraloljer og de ulike typer kull og koks. Med SO₂-avgiften menes alle avgifter tilknyttet utslippet av svoveldioksider på mineraloljer. Denne inndeling er hensiktsmessig i forhold til begrunnelsen for avgiftspåleggelsen. Mens grunnavgiftene er ment å dekke utgifter til veislitasje, ulykker mm., er SO₂- og CO₂-avgiftene pålagt for å stille energibruker overfor de eksterne kostnader utslippet av svovel- og karbondioksid har på miljøet. Avgiftene varierer mellom energivarer, og det eksisterer til dels betydelige fritak for noen næringer. De fleste unntaksordningene innenfor avgiftssystemet for energibærere betraktes som skatteutgifter, men det er noen unntak. For eksempel blir den høyere CO₂-avgiften på bensin enn på autodiesel betraktet som skattesanksjon. Grunnen til dette er at det ikke eksisterer noen miljømessige argumenter for at denne avgiften skal være høyere på bensin enn på autodiesel.

3.4.2 Opplegg for beregningene

Første trinn i beregningene har bestått i å finne ut hvor mye de forskjellige næringer betaler inn av avgifter (kontrollregnskap). Først har vi kvantifisert skattebasen, dvs. bruken av ulike energivarer i de forskjellige næringene. Her har Energiregnskapet vært den viktigste kilden. Så har vi identifisert de gjennomsnittlige avgiftssatsene næringene faktisk sto overfor i 1998. I arbeidet med å finne gjennomsnittlige satser har det vært nødvendig å beregne svovelinholdet i energivarene. Dette fordi svovelavgiften er gradert etter energivarens svovelinhold. CO₂-avgiftssatsene for kull og koks er knyttet til typer anvendelse. Energivarebalansen i Statistisk sentralbyrå er fordelt etter anvendelse og er blitt benyttet for å beregne gjennomsnittlige CO₂-avgiftssatser her. For hver næring er de beregnede mengdetallene blitt multiplisert opp med avgiftssatsene for å beregne næringenes innbetalte avgiftsprovenyer. Summen av våre beregnede avgiftsprovenyer kan sammenliknes med avgiftsprovenyene i Statsregnskapet for 1998 (Finansdepartementet (1999b)). En stringent avstemming er blitt utført for grunnavgiftene, mens vi for CO₂- og SO₂-provenyet (mineraloljeavgiften) ikke har vært like stringente - se avsnitt 3.4.3.

I *andre trinn* er det beregnet hvilke beløp de ulike næringer hypotetisk sett *ville ha* betalt inn ved fravær av unntaksordningene (referanseregnskap). Forskjellen mellom næringenes faktisk innbetalte beløp og det beløp næringene skulle ha betalt hvis de ble stilt overfor referansesatsene utgjør skatteutgiften (ev. -sanksjonen). De næringsfordelte skatteutgifter/-sanksjoner blir rent modellteknisk behandlet som skalauavhengige næringssubsidier/-skatter i modellen, og ikke lagt inn som avgifter på bruk av innsatsfaktorer (produktsskatter). Dette har ingen betydning for beregningene av skatteutgifter eller ERA, siden modellen ikke beregner ev. kvantumsendringer og vi heller ikke rapporterer effekter av produktsskatter og næringskatter isolert.

3.4.3 Trinn 1: Kontrollregnskap

Identifisering av forbruk (skattebasen)

Kvantifiseringen av skattebasen kan avhenge av valg av primærdatakilde for energiforbruk. I Statistisk sentralbyrå eksisterer det to slike kilder, Energiregnskapet (ER) og Energivarebalansen (EVB). Mens ER følger samme prinsipper som Nasjonalregnskapet, dvs. at forbruket føres under den næring hvor de hører hjemme, følger EVB den innenlandske omsetningsstatistikken. Her inkluderes all energi omsatt i Norge, uavhengig av brukernes nasjonalitet. Dette gir først og fremst forskjellig behandling for næringene *utenriks sjøfart, fiske og fangst*, samt *luftfart*. Vi har benyttet ER som hovedkilde for beregningene. ER fordeler etter næring, og energiforbruket er tilgjengelig på det aggregeringsnivået vi benytter i ERA-modellen. Samtidig er de fleste fritakene næringsbetingede. Imidlertid inkluderer ER også forbruk av energivarer i utlandet, slik at vi også benytter EVB for å trekke ut disse mengdene for å komme frem til den relevante skattebasen. Resultatet blir derfor en syntese, hvor begge kilder brukes aktivt.

To nærliggende beregninger er gjort i arbeidet med identifisering av skattebasen. I den beregningen vi bruker som avgiftsgrunnlag i ERA-analysen har vi beregnet hvor mye de forskjellige næringer bruker av de forskjellige energivarer, og så trukket fra det de har kjøpt i utlandet. Næringsforbruket er hentet fra ER, mens utenlandske kjøp er hentet fra EVB. Denne korreksjonen har blitt gjort for å komme frem til det relevante avgiftsgrunnlaget for ERA-beregningene. I den andre beregningen har formålet vært å avstemme det resulterende avgiftsprovenyet med de faktiske innbetalte beløp i Statsregnskapet 1998. Det er da tatt utgangspunkt i næringenes forbruk (ER), trukket fra det næringene har kjøpt i utlandet (EVB), og så blitt lagt til utenlandske kjøp i Norge (EVB) da de sistnevnte også er avgiftspliktige. Forskjellen mellom disse to beregningene vil dermed bestå i at i avgiftsgrunnlaget for ERA-beregningene tar vi kun hensyn til det næringene faktisk har innbetalt, mens i avstemningsregnskapet tas det også hensyn til hva utlendinger og private konsumenter har betalt inn. Et avstemningsregnskap har vært nødvendig for at avgiftssatsene og egenvektene (som er like i begge beregninger) skal bli konsistente.

Energivarene består av kull og koks, petrolkoks, bensin, fyringsparafin, jetparafin, autodiesel, fyringsolje (1 og 2), marin gassolje, tungdestillater og tungolje. Dette kan synes detaljert, men vil allikevel i noen henseender være for aggregert til å kunne gi riktige næringsfordelte avgiftsproveny. Eksempelvis er tungolje et aggregat av forskjellige tungoljer med ulikt svovelinhold. Dermed følger ulike SO₂-avgiftssatser. I den grad næringene bruker forskjellige typer tungoljer, vil vi ikke kunne fange opp tilhørende ulike avgiftsprovenyer. Et annet problem er at de fysiske energitall er oppgitt i kilo. Siden avgiftene (hovedsakelig) er pålagt liter forbruk må derfor tallene omregnes ved hjelp av

varenes egenvekter. Siden egenvektene er gjennomsnittstall, kan dette ytterligere forsterke aggregeringsproblemet.

Beregning av gjennomsnittlige avgiftssatser

Valget av ER som grunnlag ble begrunnet med at de fleste av avgiftsfritakene er næringsspesifikke. Dette er en sannhet med modifikasjoner, flere fritak er anvendelsesbetingede. Siden EVB skiller ut forbruk etter anvendelse, benyttes denne kilden også som grunnlag for å beregne næringenes gjennomsnittlige avgiftssatser. Metodene som benyttes illustreres best ved eksempler: i følge EVB går 12 prosent av forbruket av autodiesel i modellnæringen *veitransport* med til rutebiltransport mv., som er fritatt for avgift. På grunnlag av dette har vi anslått næringens gjennomsnittlige avgiftssats til 88 prosent av full sats. I andre sammenhenger er heller ikke EVB tilstrekkelig til beregne gjennomsnittlige satser. Flere steder har vi benyttet verdiandeler fra Nasjonalregnskapet: *utenriks sjøfart* har generelt et fritak for CO₂ - og SO₂-avgiftene når aktivitetene foregår i internasjonalt farvann. Men næringen produserer også skipstjenester i innenlandske farvann som ikke har fritak (ca. 1,1 prosent av omsetningsverdi). Måten vi har løst dette på er å veie de generelle avgiftssatser med andelen av basisverdien av varene som ikke får fritak. Detaljerte basisverdier over varene er hentet fra 1996. Ved å bruke basisverdier fra 1996 ligger det en kime til feil i beregningene, i den grad de beregnede andeler avviker fra tilsvarende andeler i 1998. Med basisverdier menes verdien av varene til produsentpriser, hvor avgiftene er rensket ut. Dette gjøres for å få vekter som ikke påvirkes ved et eventuelt fritaksbortfall. De fremkomne næringsspesifikke avgiftssatser kan dermed tolkes som fritaksjusterte avgiftssatser.

Eksempelene illustrerer godt hvordan vi har behandlet kontroversen mellom anvendelsesfritak og næringsfritak, og metodene har blitt benyttet for næringene *innenriks og utenriks sjøfart, fiske og fangst, produksjon av fiskevarer, produksjon av treforedlingsprodukter, veitransport, bygge- og anleggsvirksomhet* samt for private konsumenter.

Grunnavgifter

De grunnavgifter vi har skilt ut er avgiftene på bensin og autodiesel. Bensin er pålagt en grunnavgift på 4,11 kr. pr. liter. Denne er uniform, lik for all anvendelse og for alle næringer. Bensinaggregatet inkluderer imidlertid også flybensin, som har fritak. Autodieselavgiften er på 3,43 kr. pr. liter, og her er det noen fritak. Autodiesel til buss med ruteløyve er fritatt, det samme er autodiesel til traktorer, tresker samt motorredskaper. Videre eksisterer det en del fritak for *bygge- og anleggsvirksomhet* samt for private konsumenter.

Fritaket for autodieselavgiften for *veittransport* er beregnet med utgangspunkt i forbruk for rutebusser fra EVB. Til sammen er det her postert et forbruk på 130,1 millioner liter. Som det vil gå frem av etterfølgende avsnitt, blir grunnavgiftsforskjellen mellom bensin og autodiesel betraktet som en skatteutgift. Det er derfor et behov for å fordele det avgiftspliktige autodieselforbruket på de ulike næringer. Total relevant mengde er avgiftsbelagt mengde og den mengde som er fritatt for næringen *veittransport*. Fra Statsregnskapet følger det at innbetalt proveny er på 3 763,213 millioner kroner, og korrigert for avgiftssatsen impliserer dette videre et avgiftsbelagt kvantum på 1 097,1 millioner liter¹³. Sammen med rutebussenes forbruk utgjør dette 1 227,2 millioner liter, til næringsfordeling som grunnlag for denne skatteutgift. Etter samråd med seksjon for miljøstatistikk i Statistisk sentralbyrå, har vi valgt å betrakte alt forbruk av autodiesel i næringen *veittransport* som avgiftsgrunnlag i referanseberegningen, nær 40 prosent av forbruket innen *bygge- og anleggsvirksomhet*, samt nær 85 prosent av *private konsumenters* forbruk. Til sammen står dermed disse for totalforbruket som i prinsippet skal belastes med full bensinavgift.

Når det gjelder satsene for *luftfart*, er disse beregnet på en litt spesiell måte. Bensin er et aggregat bestående også av flybensin. Det er antatt at all forbruk av bensin i næringen *luftfart* er flybensin, slik at næringen verken betaler grunnavgiften eller CO₂-avgiftskomponenten. Samtidig er det pålagt en restriksjon om at resten av næringenes innbetalte avgifter skal være lik det registrerte i statsregnskapskapittel 5536-76. Dermed faller en endogen gjennomsnittlig egenvekt ut, som bestemmer literforbruket og dermed avgiftsproveny på bensin i alle næringer. Egenvekten er valgt endogen, fordi denne opprinnelig kun er oppgitt med to desimaler. (I denne beregningen forandres egenvekten fra 0,74 til ca. 0,7429). Det bør også bemerkes at det forbrukes litt flybensin i andre næringer, men at dette er marginalt.

CO₂-avgifter

Avgiftsbelagte energivarer er *bensin*, *mineraloljer*, samt *kull og koks*. *Bensin* er pålagt 89 øre pr. liter, og er lik for alle bortsett fra *luftfart* som har fullt fritak for flybensin. *Kull og koks* pålegges 44,5 øre pr. kg., og det er fullt fritak for industrielle prosesser hvor kull og koks benyttes som reduksjonsmiddel eller råvare, for kull og koks som benyttes til energiformål i produksjonen av sement og leca, og for kull og koks som anvendes til energiformål for verneverdige fartøyer, museumsjernbaner og tekniske anlegg innenfor museumssektoren. *Mineraloljer* pålegges 44,5 øre pr. liter, og de viktigste varer som omfattes av avgiftsplikten er fyringsparafin, jetparafin, autodiesel, marin gassolje samt tung og lett fyringsolje. Fritakene her er til dels betydelige, og deles inn i tre grupper. *Utenriks sjøfart* samt *fiske og fangst* i fjerne farvann i gruppe 1 har fullt fritak, de bunkrer avgiftsfritt. Aktiviteter i gruppe 2 får

¹³ Norges Petroleumsinstitutt har lagt til grunn et avgiftsbelagt kvantum på ca. 1080 millioner liter. Vi forholder oss allikevel til det beregnede kvantum på 1097,1 mill. liter.

full refusjon, og denne utgjøres av fiskefartøy registrert i Merkeregisteret, verneverdige fartøy, museumsjernbaner samt tekniske anlegg for museumssektoren. Siste gruppe består av sildemel-, fiskemel- og treforedlingsindustri, og disse får refundert halve avgiften.

Når det gjelder CO₂-avgift på mineraloljer har fiskefartøy registrert i Merkeregisteret full refusjonsrett, mens fiske og fangst i fjerne farvann, dvs. mer enn 250 nautiske mil fra norsk kyst, bunkrer avgiftsfritt. I utgangspunktet skal alle fiskefartøy være registrert i Merkeregisteret. Vi antar derfor at hele *fiske- og fangst*-næringens forbruk av mineraloljer er fritatt for avgift. Sildemel- og fiskemelindustri får refundert halv avgift. Vi har antatt at mineraloljeforbruket er proporsjonalt med varenes produksjonsverdi, slik at det i næringen *produksjon av fiskevarer* eksisterer halv sats for ca. 8,7 prosent av forbruket. For næringen gir dette en gjennomsnittlig avgiftssats pr. liter på 42,56 øre. Næringen *produksjon av treforedlingsprodukter* står overfor halv avgift, og det er antatt at grunnlaget er hele næringens forbruk av mineraloljer. Næringen *utenriks sjøfart* bunkrer avgiftsfritt. Det er også her antatt at hele grunnlaget er fritatt for avgift. Næringen produserer også noe innenlandsk godstransport, som for øvrig får refundert hele avgiften. For næringen *innenriks sjøfart* har innenlandsk godstransport full refusjonsrett og supplyflåten bunkrer avgiftsfritt. Til sammen utgjør disse vel 52,3 prosent av næringens produksjonsverdi. Når det antas at mineraloljeforbruket er proporsjonalt med produksjonsverdi, gir dette en gjennomsnittlig avgiftssats på 21,2 øre. Her har vi imidlertid mulighet til både å dekomponere og å teste ut antakelsen om forbruk etter varers produksjonsverdi. Ifølge Møre og Trøndelag Tolldistrikt som administrerer refusjonsordningen for innenlandsk godstransport, ble det i 1998 refundert vel 59,5 mill. kr. Ved å bruke produksjonsverdier som utgangspunkt, får dermed *innenriks sjøfart* refundert 38,5 mill. kr. og *utenriks sjøfart* 21,6, til sammen 60,1 mill. kr. På denne bakgrunn mener vi at bruk av produksjonsvekter kan gi et godt estimat, i hvert fall i dette tilfellet. Næringen *luftfart* har også fullt fritak, men siden de bruker kun marginale mengder mineralolje, er fritaket tilnærmet betydningsløst.

CO₂-avgiftsfritakene for kull og koks er betydelige. Nærmest all bruk av kull og koks i næringsøyemed er fritatt. I beregningene er det for alle næringer lagt til grunn fullt fritak for all anvendelse av kull og koks. Fra ER er det kun fem næringer som benytter kull og koks. For tre av disse er næringenes totalforbruk identisk lik det som i EVB er beregnet til å gå med som råvarer eller reduksjonsmiddel, og er følgelig fritatt for avgift. Næringen *produksjon av kjemiske og mineralske produkter* forbruker totalt 0,373 mill. tonn, og av dette går 0,151 med som råvare eller reduksjonsmiddel. For denne næringen er resten ad hoc antatt å gå til energiformål i produksjonen av sement og leca. Næringen *produksjon av treforedlingsprodukter* står for under en halv prosent av alt forbruk, men EVB gir ingen opplysninger om anvendelse. Her har vi ad hoc antatt fullt fritak. Til slutt gir ER et totalforbruk av kull og koks for *private konsumenter*, som ved full avgiftspåleggelse ville gitt et høyere proveny enn det som er oppgitt i Statsregnskapet. For å avstemme mot Statsregnskapet er det derfor antatt at ca. 12 prosent av dette er

fritatt for avgift. En begrunnelse for dette kan være at konsumenter også benytter trekull, som verken er avgiftspliktig, eller burde vært det.

SO₂-avgifter

Svovelavgiften pålegges mineraloljer med 7 øre pr. påbegynte 0,25 presents vektandel svovel, med et generelt fritak for de første 0,05 prosent vektandel. Andre fritak er begrenset til å gjelde aktiviteter innenfor gruppe 1 nevnt over. Disse bunkrer avgiftsfritt.

Første trinn i denne redegjørelsen for å beregne gjennomsnittlig satser, består i å klarlegge hvordan de forskjellige energivarenes svovelinnhold har fremkommet i beregningene. *Autodiesel* inneholder i gjennomsnitt 0,04 prosent svovel. Siden produsentene av autodiesel legger nivået tett opp til avgiftsgrensene, finner vi det rimelig å anta at autodiesel er fritatt for svovelavgift. Norsk petroleumsinstitutt (NPI) er kilde for disse opplysninger. Når det gjelder *marin gassolje* og *fyringsolje 1 og 2*, har NPI beregnet et gjennomsnitt på 0,09 prosent. Når man i tillegg benytter opplysningen om at produsentene legger seg tett opptil avgiftsgrensene, finner vi det rimelig å anta at den avgiftsfrie del inneholder 0,04 prosent og at den avgiftsbelagte del inneholder 0,24 prosent. Basert på denne antakelse følger det at tre fjerdedeler av omsatt kvantum av marine gassoljer og fyringsoljer er generelt fritatt for avgift, mens det resterende pålegges 7 øre i avgift. Vi har ingen informasjon som tilsier at noen næringer benytter mer av avgiftsbelagte energivarer enn andre, og antar derfor at alle næringer i gjennomsnitt betaler 1,75 øre pr. liter. Dette er nettopp fjerdedelen av 7 øre (når vi ser bort fra de spesifikke fritak). Når det gjelder tungoljer blir det mer komplisert. Det skilles her hovedsakelig mellom to hovedtyper, tungolje med lavt svovelinnhold og tungolje med normalt innhold. Lav inneholder i gjennomsnitt 0,68 prosent, mens normal inneholder 2,14 prosent. Dette tilsvarer i utgangspunktet en avgiftsbelastning på hhv. 21 og 63 øre pr. liter. Videre vet vi at normal tungolje nærmest utelukkende selges til mineralsk industri (kilde NPI). Videre er totalforbruket til næringen *produksjon av kjemiske og mineralske produkter* av både tungolje og normal tungolje kjent. På denne bakgrunn har vi beregnet at 3,9 prosent av næringens forbruk er normal tungolje, mens resten er lav. I gjennomsnitt betaler derfor næringen vel 22,6 øre pr. liter i avgift. De andre næringene betaler i utgangspunktet 21 øre.

Opplysningen over om normal vs lav tungolje er fra NPI og hentet fra EVB. I tillegg vet vi også at en stor andel av forbruket av tungolje i *utenriks sjøfart* er normal, dvs. at avgiftsbelastningen i utgangspunktet er 63 øre pr. liter. Denne opplysning er ikke brukt i beregningsgrunnlaget. Videre har vi informasjon om at små bedrifter innenfor industrien i høy grad bruker lav tungolje, mens store bruker normal. I tillegg renser de. Også treforedling renser i høy grad. Sementindustrien renser ikke,

derimot er de fritatt fordi svovelet i høy grad binder seg til produktene slik at de ikke slippes ut til luft. Ellers benytter fiskemel- og aluminiumsindustri seg av lav tungolje.

Skip i utenriks sjøfart bunkrer som nevnt avgiftsfritt. Næringen *Utenriks sjøfart* produserer imidlertid også noe innenriks godstransport. Trekker vi ut dette, består vel 98,9 prosent av næringens produksjon utenfor landets grenser. Med andre ord antar vi at næringen i gjennomsnitt er belastet med 1,1 prosent av 1,75 øre pr. liter marin gassolje og fyringsolje, og 1,1 prosent av 21 øre i svovelavgift pr. liter tungolje. Videre bunkrer supplyflåten og andre spesialskip i Nordsjøen avgiftsfritt. I næringen *innenriks sjøfart* utgjør produksjonsverdien av disse vel 15 prosent av totalen. Følgelig antar vi at næringen i gjennomsnitt er belastet med 85 prosent av 1,75 øre pr. liter marin gassolje og fyringsolje, samt 85 prosent av 21 øre for tungolje. Næringen *luftfart* er helt og holdent antatt å bunkre avgiftsfritt. For å beregne avgiftsbelastningen for næringen *fiske og fangst* har vi benyttet en fordelingsnøkkel fra CO₂-fritaket. Utgangspunktet her er at fiske og fangst i fjerne farvann bunkrer avgiftsfritt, mens fiske og fangst i nære farvann har full refusjonsrett. Ifølge Garantikassen for fiskere, som administrerer refusjonsordningen for fiskere, refunderte de for 1998 ca. 140,7 mill. kr. inklusiv 3 prosent rentekompensasjon. Hvis hele næringen skulle betalt 44,5 øre i CO₂-avgift, ville næringen betalt 265,2 mill. kr. Ved bruk av disse tall følger det at 53,1 prosent av næringen driver i fiske og fangst i nære farvann, at 46,9 prosent av aktiviteten foregår i fremmede farvann og dermed har fritak for SO₂-avgift. Gjennomsnittlig SO₂-sats for næringen blir dermed 0,93 øre pr. liter marin gassolje, og ca. 3,7 øre for tungdestillater.

Identifisering av avgiftsbeløp og avstemming mot Statsregnskapet 1998

Fra Statsregnskapet for 1998 finner vi følgende registrerte innbetalte beløp:

	Mill. kr.
5536-76 Avgift på bensin	11312,163
5536-77 Avgift på min.olje til fremdrift av motorvogner	3763,213
5542-70 Avgift på mineralolje	1698,140
5544-70 Avgift på kull og koks	2,021

Provenyet fra bensinavgiften (kap. 5536-76) inkluderer både grunnavgift og CO₂-avgift på bensin. Provenyet fra mineraloljeavgiften til fremdrift av motorvogner (kap. 5536-77) utgjør inntektene fra avgiften på bruk av autodiesel, den såkalte autodieselavgiften. Statens inntekter fra CO₂-beskatningen på de ulike kull- og koksproduktene er oppgitt i kap. 5544-70. Alle disse beløpene er nærmest eksakt identifiserte (kalibrerte), fordelt mellom grunnavgift og CO₂-avgift, samt fordelt på næring. I avstemmingen har vi redusert avgiftssatsen på private konsumenters forbruk av kull og koks, samt endret egenvekten (marginalt) for bensin ved omregning fra tonn til liter. Provenyet fra avgift på mineralolje (kap. 5542-70) utgjøres av inntektene fra CO₂-avgift og svovelavgift på mineraloljer. (Denne ble tidligere omtalt som *grunnavgift på mineralolje*, og må ikke forveksles med grunnavgiften

på bensin og autodiesel som benyttes her). Frem tom. 1998 ble provenyene fra både CO₂- og svovelavgiften betalt inn på samme konto i Statsregnskapet, slik at vi har måttet benytte andre metoder for å skille mellom disse. For å foregripe begivenhetenes gang, resulterer metoden vi har valgt å benytte i et totalt proveny som ligger 27 mill. kr. høyere enn Statsregnskapets, noe som primært må sees i sammenheng med at det er noen (marginale) fritak vi ikke har beregnet. Av dette provenyet er det beregnet et bidrag på 120 millioner kroner i svovelproveny.

3.4.4 Trinn 2: Referanseregnskap

I all vesentlighet legges referansesystemet angitt i Nasjonalbudsjettet 2000 i Finansdepartementet (1999a) til grunn.

Grunnavgifter

Alle næringer betaler 4,11 kroner pr. liter bensin i grunnavgift, mens grunnavgiften på autodiesel før unntak er satt til 3,43 pr. liter. Ut i fra et miljøperspektiv er det ingen argumenter for at autodieselavgiften skal være lavere enn bensinavgiften, slik at den lavere avgift på autodiesel fremstår som en fordel for brukere av autodiesel til drivstoff. Differansen mellom bensin- og autodieselavgiften regnes følgelig som en skatteutgift. Autodieselavgiften er i høy grad ment å dekke reelle kostnader ved veislitasje, og vi betrakter derfor ikke fritaket for avgiften på autodiesel i *jordbruk* og *skogbruk* som noen skatteutgift. Man kan imidlertid argumentere for at tresker og traktorer i noen grad sliter på veier, og at næringene derfor i hvert fall delvis bør belastes med en skatteutgift. Det resterende forbruk pålegges full avgift på 3,43 kr. pr. liter på alt forbruk av bensin og autodiesel. (Man kan diskutere hvorvidt næringen *luftfart* bør belastes med denne avgiften, all den tid forbruket skjer utenfor veier mm. Vi har valgt å inkludere denne).

CO₂-avgifter

CO₂-avgiften er en miljøavgift, og bør følgelig etter normen pålegges med samme sats *pr. enhet utslipp* av CO₂. Størrelsen på den optimale CO₂-avgift er et kontroversielt tema. Vi benytter den referansesatsen som er definert i Nasjonalbudsjettet 2000 i Finansdepartementet (1999a). Dette innebærer at alle *anvendelser* som slipper ut CO₂ ilegges samme sats. Eksempelvis er CO₂-avgiften på bensin 89 øre pr. liter, på mineralolje 44,5 øre pr. liter og på kull og koks 44,5 øre pr. kg. Som i Nasjonalbudsjettet, betrakter vi all bruk av energivarer knyttet til anvendelser med lavere sats enn 44,5 øre som en skatteutgift, og tilsvarende, all bruk som er pålagt høyere avgift enn 44,5 øre som skattesanksjon. Det kan diskuteres hvorvidt f.eks. fritaket for bruk av kull og koks i næringen *produksjon av metaller* er en skatteutgift. Et av utgangspunktene for avgiften er at brukere skal oppfordres til å substituere seg over til mindre forurensende energivarer. Selv om *produksjon av metaller* mangler slike substitusjonsmuligheter (og avgiften dermed får et betydelig innslag av å være fiskal, selv om det eksisterer resemuligheter), har vi altså valgt å betrakte disse fritak som

skatteutgifter. (Når det gjelder fritaket for CO₂-avgift for *luftfart*, er det ukontroversielt å betrakte dette som en skatteutgift.)

SO₂-avgifter

Også svovelavgiften er en miljøavgift, og bør etter normen ilegges samme sats for alle anvendelser. Etter gjeldende regler er satsen 7 øre pr. liter pr. påbegynte 0,25 prosent vektandel svovel, med en nedre avgiftsfri grense på 0,05 prosent svovelinnhold. Dette velges også som referansesats. Korrigert for svovelinnhold blir dermed avgiftssatsene 1,75 øre i avgift på marine gassoljer og fyringsolje, 7 øre på tungdestillater og 21 øre for tungoljer, med ett unntak. Næringen *produksjon av kjemiske og mineralske produkter* bruker noe normal tungolje, som har vesentlig mer svovel enn lav tungolje. I gjennomsnitt skal derfor denne næringen betale vel 22,64 øre pr. liter tungolje. Denne næringen har for øvrig ikke fritak, slik at dette har ingen betydning for beregning av skatteutgiftene.

3.4.5 Skatteutgifter

I tabell 4 følger skatteutgiftene i hovedtrekk, fordelt på grunnavgifter, CO₂ og SO₂. Alle tall er i millioner kroner. Både total skatteutgift og skatteutgift i ERA er ført opp. Siden private konsumenter ikke inngår i ERA-modellen, er skatteutgiftene til denne gruppen trukket ut.

Tabell 4. Skatteutgifter fordelt på grunnavgift, CO₂-avgift og SO₂-avgift, mill. kr

Grunnavgifter, autodiesel		NB1999	NB2000
Lavere avgift på autodiesel enn bensin	834,7	-	880
+ Fritak for autodieselavgift, Landtransport	447,1	400	-
= Sum skatteutgift	1281,8	400	880
- Skatteutgift gitt til private konsumenter	68,7	-	-
- Skatteutgift gitt til utlendinger (utenlandsk landtransp.)	32,9	-	-
= Sum skatteutgift i ERA	1180,2		
<hr/>			
CO₂		NB1999	NB2000
Fritak og reduserte satser på min.oljer, kull og koks	1776,9	1600*	2125
+ Høyere avgift på bensin enn min.oljer, kull og koks	-1008,0	-	-1040
= Sum skatteutgift	768,9	1600*	1085
- Skatteutgift gitt til private konsumenter	-737,7	-	-
- Skatteutgift gitt til utlendinger	303,5	-	-
= Sum skatteutgift i ERA	1203,0		

* Dette er summen av skatteutgift på både CO₂- og SO₂ -delen.

Tabell 4. forts. Skatteutgifter fordelt på grunnavgift, CO₂-avgift og SO₂-avgift, mill. kr

SO ₂		NB1999	NB2000
Fritak og reduserte satser	108,0	1600*	540
= Sum skatteutgift	108,0	1600*	540
- Private konsumenter	0	-	-
- Skatteutgift gitt til utlendinger	71,6	-	-
= Sum skatteutgift i ERA	36,4		

* Dette er summen av skatteutgift på både CO₂- og SO₂-delen.

I kolonnene til høyre er de tilsvarende beløp fra Nasjonalbudsjettet 1999 og 2000 (Finansdepartementet (1998, 1999a)) ført opp. Dette er beregnede skatteutgifter for hhv. 1998 og 1999. I beregningen for 1999 bør det bemerkes at det ligger andre energitall og et litt annet skatteregime til grunn. Leseren kan ikke dermed uten videre bruke disse tall som en validitetstest på våre beregninger. ("-") betyr at tallene ikke er beregnet).

I tabellene under følger de beregnede skatteutgifter som benyttes i ERA-modellen, fordelt på de næringer som hadde fritak i 1998. Det skilles her mellom skatteutgifter som følge av fritak for grunnavgift, CO₂-avgift og SO₂-avgift. Videre følger tabeller over skatteutgifter dekomponert på energivarer.

Tabell 5. Totale skatteutgifter som følge av differensierte avgifter på energivarer, mill. kr

	Totalt	Grunnavgift	CO₂-avgift	SO₂-avgift
	2430,8	1191,4	1203,0	36,4
Jordbruk	-2,2	0,0	-2,2	0,0
Skogbruk	-0,8	0,0	-0,8	0,0
Fiske og fangst	251,7	0,0	246,6	5,2
Fiskeoppdrett	-0,6	0,0	-0,6	0,0
Prod. av andre kons.varer	-0,9	0,0	-0,9	0,0
Prod. av tekst. og bekl.varer	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Prod. av fiskevarer	1,7	0,0	1,7	0,0
Foredl. av kjøtt og meieriprod.	-0,3	0,0	-0,3	0,0
Produksjon av trevarer	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Prod. av kjem. og min. prod.	165,5	0,0	165,5	0,0
Grafisk produksjon	-0,6	0,0	-0,6	0,0
Prod. av treforedlingsprodukter	42,0	0,0	42,0	0,0
Prod. av kjemiske råvarer	177,8	0,0	177,8	0,0
Prod. av metaller	497,8	0,0	497,8	0,0
Prod. av verkstedsprodukter	50,8	0,0	50,8	0,0
Bygging av skip	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Bygging av oljeplattformer	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Bygge- og anleggsvirksomhet	41,4	49,8	-8,5	0,0
Utenriks sjøfart	160,1	0,0	130,2	30,0
Prod. av bank- og forsikr.tjen.	-6,9	0,0	-6,9	0,0
Veitransport	1092,0	1130,3	-38,3	0,0
Lufttransport	12,4	11,2	1,2	0,0
Innenriks sjøfart	140,0	0,0	138,8	1,3
Post- og telekommunikasjon	-20,4	0,0	-20,4	0,0
Varehandel	-138,5	0,0	-138,5	0,0
Annen privat tjenesteprod.	-29,8	0,0	-29,8	0,0
Forsvar	-0,5	0,0	-0,5	0,0
Annen komm. tjenesteprod.	-0,2	0,0	-0,2	0,0
Annen statlig tjenesteprod.	-0,4	0,0	-0,4	0,0

Tabell 6. Næringsvise skatteutgifter fordelt på energivarer. Grunnavgifter, mill. kr

	Totalt	Bensin	Autodiesel
	1191,4	11,2	1180,2
Bygge- og anleggsvirksomhet	49,8	0,0	49,8
Veitransport	1130,3	0,0	1130,3
Lufttransport	11,2	11,2	0,0

Tabell 7. Næringsvise skatteutgifter fordelt på energivarer. CO₂-avgift, mill. kr

	Totalt	Bensin	Auto diesel	Marin gassolje	Fyr.olje 1/2	Tung- destillater	Tung- olje	Kull og koks
	1203,0	-251,9	1,4	413,4	1,1	43,8	99,0	896,3
Jordbruk	-2,2	-2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skogbruk	-0,8	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fiske og fangst	246,6	-1,8	0,0	238,2	0,0	10,2	0,0	0,0
Fiskeoppdrett	-0,6	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prod. av andre kons.varer	-0,9	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prod. tekst. og bekl.varer	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prod. av fiskevarer	1,7	-0,1	0,2	0,0	0,6	0,3	0,7	0,0
Foredl. kjøtt og meieriprod.	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Produksjon av trevarer	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prod. av kjem. og min. prod	165,5	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	166,0
Grafisk produksjon	-0,6	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prod. av treforedl.produkter	42,0	0,0	1,2	0,0	0,6	0,3	37,6	2,4
Prod. av kjemiske råvarer	177,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	177,9
Prod. av metaller	497,8	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	497,9
Prod. av verkstedsprod.	50,8	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52,1
Bygging av skip	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prod. av oljeplattformer	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygge- og anleggsvirks.	-8,5	-8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utenriks sjøfart	130,2	0,0	0,0	67,5	0,0	6,2	56,5	0,0
Prod. bank- og forsikr.tjen.	-6,9	-6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Veitransport	-38,3	-38,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lufttransport	1,2	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Innenriks sjøfart	138,8	0,0	0,0	107,7	0,0	26,8	4,3	0,0
Post- og telekomm.	-20,4	-20,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varehandel	-138,5	-138,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Annen privat tjenesteprod.	-29,8	-29,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forsvar	-0,5	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Annen komm. tjenesteprod.	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Annen statlig tjenesteprod.	-0,4	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabell 8. Næringsvise skatteutgifter fordelt på energivarer. SO₂-avgift, mill. kr

	Totalt	Marin gassolje	Tung- destillater	Tungolje
	36,4	8,3	1,7	26,4
Fiske og fangst	5,2	4,4	0,8	0,0
Utenriks sjøfart	30,0	2,6	1,0	26,4
Innenriks sjøfart	1,3	1,3	0,0	0,0

Næringene *jordbruk* og *skogbruk* står overfor en total skattesaksjon på hhv. 2,2 og 0,8 millioner kroner. Dette er i sin helhet begrunnet med at CO₂-avgiften på bensin er høyere enn referansen.

Næringen *fiske og fangst* er gunstig beskattet pga. fritak for CO₂-avgift på til sammen 251,7 millioner kroner. Dette er all vesentlighet avgiftsfritaket på energivaren marine gassoljer (og diesel) som begrunner dette, men også fritaket for tungolje bidrar noe. SO₂-fritaket for næringen har en verdi på 5,2 millioner kroner. Næringen *produksjon av fiskevarer* er fordelaktig beskattet pga. et delvis CO₂-fritak for fiskemelsindustrien på 1,8 millioner kroner. Imidlertid belastes næringen med en liten skattesanksjon pga. bruk av bensin, slik at netto skatteutgift for denne næringen blir på 1,7 millioner kroner. Næringen *produksjon av kjemiske og mineralske produkter* belastes med en skatteutgift på vel 165 millioner kr. I all vesentlighet begrunnes dette med avgiftsfritaket på bruken av kull og koks. *Produksjon av treforedlingsprodukter* får til sammen en fordel på vel 42 millioner kroner, hvor fordelene er knyttet til halv CO₂-avgift på mineraloljer. Spesielt fritaket på bruken av tungoljer har her betydning. Fritaket for CO₂-avgift på kull og koks utgjør en fordel for næringen *produksjon av kjemiske råvarer* på 177,8 mill. kr. Avgiftsfritaket for kull og koks er betydelig også for næringen *produksjon av metaller*, til sammen 497,8 mill. kr. Tilsvarende fritak for *produksjon av verkstedsprodukter* tallfestes til 52,1 millioner kroner av en total skatteutgift for næringen på 50,8. Avgiftsfritakene for CO₂ og SO₂ for *utenriks sjøfart* er store, på hhv. 130,2 og 30,0 millioner kroner. Skatteutgiften blir spesielt stor fordi næringen bruker mye av energivarene marine gassoljer og tungoljer, som også har et relativt høyt svovelinnhold.

Bygge- og anleggsvirksomhet bruker mye autodiesel, slik at skatteutgiften her blir på 49,8 millioner kroner. Imidlertid har de en skattesanksjon på 8,5 mill. kr. gjennom den høye CO₂-avgiften på bensin. Netto skatteutgift for næringen beløper seg dermed til 41,4 millioner kroner. *Veitransport* har betydelige fritak, som til sammen utgjør en skatteutgift på 1 092,0 millioner kr. Fritaket for grunnavgiften på autodiesel for buss med ruteløyve er tallfestet til 447,1 millioner kr., mens skatteutgiften tilknyttet lavere grunnavgift på autodiesel enn bensin er tallfestet til 683,2 millioner kr. Næringen står imidlertid overfor en skattesanksjon på 38,3 pga. bensinforbruket, som er pålagt en høyere CO₂-avgift enn referansesatsen.

Fordelsbeskatningen for *innenriks sjøfart* er beregnet til 140 millioner kr. Dette er begrunnet med fritaket for CO₂-avgift for innenriks godstransport og supply-flåten. I tillegg er supply-flåten fritatt for SO₂-avgiften. De resterende næringene blir i all hovedsak berørt i den grad de benytter bensin, som har høyere CO₂-avgift enn referansen. Eksempelvis får næringen *varehandel* en skattesanksjon tilsvarende 138,5 millioner kr. på bensinforbruket, og *annen privat tjenesteproduksjon* en skattesanksjon på nær 30 millioner kr.

3.5 Engangsavgifter på motorvogner (årsavgift og omregistreringsavgift)

3.5.1 Årsavgift

Avgiften er fiskalt begrunnet, og betraktes derfor som en skattesanksjon. I forhold til Nasjonalbudsjettet 2000 (Finansdepartementet (1999a)) bør det bemerkes at Finansdepartementet kun betrakter årsavgiften tilknyttet lastebiler og trekkbiler, mens vi legger alle avgiftspliktige kjøretøy til grunn for å anslå og næringsfordele beløp.

Avgiften pålegges kjøretøy med tillatt totalvekt på inntil 12 tonn. Avgiften er firedelt, avhengig av type kjøretøy. I kategori 1 finner vi personbiler, varebiler, campingbiler, bensindrevne lastebiler, trekkbiler, kombinerte biler og minibusser mv. Disse ble i 1998 belastet med kr. 1900,-. Kategori 2 utgjøres av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg, og disse ble belastet med kr. 975,-. Motorsykler hører hjemme i kategori 3 med en sats på kr. 1500,-. I siste kategori finner vi ikke-bensindrevne lastebiler, trekkbiler, kombinerte biler, minibusser mv. med tillatt totalvekt mindre enn 12 tonn, med en belastning på kr. 1105,-. Drosje, motorvogner med ruteløyve, traktorer og motorredskaper er i sin helhet fritatt for avgiften. *Totalt sett ble det i statsregnskapet innbetalt 4 246,6 mill. kr. i 1998.*

Seksjon for nasjonalregnskap i Statistisk sentralbyrå behandler årsavgiften på følgende måte: Først har Seksjon for offentlige finanser skilt ut det som private konsumenter betaler inn. Når dette trekkes fra, betaler næringene resten. I 1998 utgjør næringenes innbetalinger 739,2 millioner kroner. Dette beløpet fordeles så igjen på de ulike næringer vha. beholdninger av kjøretøykapital. Kapitalbeholdninger fra 1992 ligger til grunn for denne næringsfordelingen.

Vi opprettholder Nasjonalregnskapets fordelingsmetoder, men oppdaterer fordelingsnøkkelen til 1998. Dessuten trekker vi ut skog- og landbruksmaskiner ut av kapitalbegrepet, slik at verken *jordbruk* eller *skogbruk* blir belastet med årsavgift. Resultatene av oppdateringene fremgår av tabell 9.

Tabell 9. Årsavgift 1998 fordelt etter næring, i mill. kr

Næring	ERA98	NR98
Jordbruk	-	22,2
Prod. av andre kons.varer	2,3	-
Prod. av tekstil- og bekl.varer	0,1	-
Prod. av fiskevarer	0,4	-
Foredlet kjøtt og meieriprodukter	1,2	14,8
Prod. av trevarer	0,9	-
Prod. av kjem. og min. prod.	1,7	7,4
Grafisk produksjon	1,6	7,4
Prod. av treforedl. produkter	0,5	-
Prod. av kjemiske råvarer	1,2	-
Raffinering av jordolje	0,1	-
Prod. av metaller	1,7	-
Prod. av verkstedsprodukter	1,3	-
Bygging av skip	0,4	-
Bygging av oljeplattformer	0,2	-
Bygge- og anleggsvirksomhet	20,1	44,4
Prod. av bank- og forsikr.tjenester	37,1	22,2
Elektrisitetsproduksjon	1,5	14,8
Veitransport	104,8	133,0
Jernbanetransp. og sporveier	0,1	-
Post og telekommunikasjon	16,3	14,8
Varehandel	359,5	384,2
Annen privat tjenesteproduksjon	182,5	59,2
Andre (off. næringsvirksomhet)	3,9	14,8
Sum	739,2	739,2

I siste kolonne i tabell 9 finnes tallene fra Nasjonalregnskapet for 1998 (og dermed modellgrunnlaget). I nest siste kolonne finnes de nye korrigerte tallene som benyttes for å identifisere skattesanksjonene. Legg spesielt merke til den nye fordelingsnøggen resulterer i at *annen privat tjenesteproduksjon* nå belastes med et langt høyere avgiftsbeløp enn tidligere, noe som utelukkende skyldes at næringen nå har en langt større andel av kjøretøykapitalen enn tidligere.

3.5.2 Omregistreringsavgift

I Nasjonalbudsjettet 2000 (Finansdepartementet (1999a)) betraktes avgiften på busser og lastebiler som en skattesanksjon. Avgiftens størrelse er gradert etter alder og vekt på kjøretøyet. Denne differensieringen er ment å gjenspeile verdien på ulike kjøretøy, og må ikke tolkes dithen at differensieringen gir grunnlag for å betrakte dette som skatteutgifter.

Avgiftsplikt oppstår når registrert motorvogn registreres på ny eier, eller avregistrert motorvogn registreres igjen på ny eier. Kjøretøy som omfattes av avgiftsplikten er mopeder, motorsykler, personbiler, busser, lastebiler, varebiler, kombinerte biler, biltilhengere, semitrailere mm. Fritak for

avgiften gis ved navneendringer, omregistrering på ektefelle eller på barn ved arv, dersom kjøretøy er 30 år eller eldre, dersom kjøretøy omregistreres som følge av utlodning, hvis kjøretøyet er et diplomat- eller NATO-kjøretøy, ved korttidsregistrering eller ved kjøpsheving.

For 1999 har Finansdepartementet beregnet sanksjonen ved omregistrering av busser og lastebiler for næringslivet til 300 millioner kroner. Dette er i sin helhet lagt på transportnæringene. I følge Statsregnskapet er det totalt blitt betalt inn 1 347,9 millioner kroner i omregistreringsavgift.

I Nasjonalregnskapet er hele innbetalingen av omregistreringsavgift postert på 23501 *Varehandel med motorkjøretøy*, som i ERA-modellen inngår i næringen *varehandel*. Dette gir ikke noe godt bilde av hvilke næringer som de facto belastes med slik avgift. Vår utfordring har vært å fordele beløpet på riktig betalende næring, og det finnes ulike alternative måter å gjøre dette på. Siden Nasjonalregnskapet definerer avgiften som en næringskatt og ikke produktskatt, er det ingenting i modellgrunnlaget til ERA-modellen som gjør det mulig å beregne betydningen av denne avgiften for de ulike næringer. Å benytte næringenes *investeringer* i kjøretøy finner vi lite hensiktsmessig, da det er betydelige og varierende innslag av kjøp og salg innenfor flere næringer. Derimot har vi valgt å fordele avgiften etter næringenes *kapitalbeholdning* av kjøretøy. Det presiseres her at kjøretøykapital inkluderer personbiler, stasjonsvogner, busser, varebiler, lastebiler, kranbiler, trekkvogner mm. Følgelig betrakter vi også her et større grunnlag enn Finansdepartementet, som en tilnærming kun legger busser og lastebiler til grunn for sine beregninger. Som for årsavgiften trekker vi ut det private husholdninger betaler. Samme fordelingsnøkkel benyttes, slik at næringene betaler inn til sammen 17,41 prosent av beløpet, dvs. at beløpet på 234,6 mill. kr. blir her fordelt på de ulike næringer. Resultatet av dette følger i tabell 10.

Tabell 10. Omregistreringsavgift 1998 fordelt etter næring, i mill. kr

Næring	Beløp
Prod. av andre kons.varer	0,7
Prod. av tekstil- og bekl.varer	0,0
Prod. av fiskevarer	0,1
Foredlet kjøtt og meieriprodukter	0,4
Prod. av trevarer	0,3
Prod. av kjem. og min. prod.	0,5
Grafisk produksjon	0,5
Prod. av treforedl. produkter	0,1
Prod. av kjemiske råvarer	0,4
Raffinering av jordolje	0,0
Prod. av metaller	0,5
Prod. av verkstedsprodukter	0,4
Bygging av skip	0,1
Bygging av oljeplattformer	0,1
Bygge- og anleggsvirksomhet	6,4
Prod. av bank- og forsikr.tjenester	11,8
Elektrisitetsproduksjon	0,5
Veitransport	33,3
Jernbanetransp. og sporveier	0,0
Post og telekommunikasjon	5,2
Varehandel	114,0
Annen privat tjenesteproduksjon	57,9
Andre (off. næringsvirksomhet)	1,2
Sum	234,5

Bruk av kapitalbeholdninger for å fordele avgiftsprovenyet er under visse forutsetninger rimelig for årsavgiften. For omregistreringsavgiften er ikke dette like opplagt. Årsavgiften står i et nært forhold til kapitalbeholdning, men det er ikke opplagt at forholdet mellom kapitalbeholdning og kjøp og salg av kapital er det samme. Dette kan gi opphav til en noe uriktig næringsfordeling av beløp.

3.6 Dokumentavgift

Avgiftsplikt inntreffer ved tinglysning av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom. Sats er på 2,5%, grunnlag er salgsverdi. Avgiftsplikt oppstår også ved tinglysning av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjoner eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med borettslag og boligaksjeselskaper. Avgiften her utgjør et bestemt kronebeløp pr. transaksjon, beløpet har siden 1988 vært 1000 kr. pr. hjemmelsoverføring. Fritakene er begrenset. Avgiften er utelukkende fiskalt begrunnet, og er følgelig ikke ment å dekke statens kostnader ved tinglysingskontorene. I ERA-sammenheng er dette å betrakte som en skattesanksjon. Dette er ikke betaling for utførte tjenester, kun en fiskal skatt på investeringsvarer. Problemet her består i å identifisere riktig betalende næring med tilhørende beløp. I Nasjonalregnskapet er disse ført på de næringer som faktisk betaler inn til staten:

- 22704 Boligtjenester, egen bolig
- 23652 Bankvirksomhet ellers
- 23663 Skadeforsikring
- 23702 Utleie av fast eiendom ellers
- 23741 Juridisk, administrativ og organisatorisk tjenesteyting

Andelene av totalt innbetalt dokumentavgift til de ulike næringene er i Nasjonalregnskapet skjønnsmessig satt til

- 22704 15 prosent
- 23652 7 prosent
- 23663 1 prosent
- 23702 10 prosent
- 23741 67 prosent

Det finnes flere alternative nøkler for å fordele avgiftsbeløpene på næringer. Statistisk sentralbyrå registrerer tall for omsetning av de forskjellige kapitalarter på et nivå tilsvarende det som listes opp under. Disse tallene gjør det til en viss grad mulig å fordele avgiftsprovenyet mellom husholdning og næring, men ikke å fordele på de ulike næringer. Denne metoden baserer Finansdepartementet (1999a) seg på i Nasjonalbudsjettet 2000. Som et alternativ til dette kunne det tas utgangspunkt i investeringstall for kapitalartene. Imidlertid kan dette være en dårlig tilnærming, siden kjøp og salg innenfor samme næring i ERA nulles ut i disse tallene. Vi finner derfor at bruk av kapitalbeholdninger gir oss et bedre egnet fordelingsgrunnlag. Som for års- og omregistreringsavgiften bruker vi hver nærings andel av kapitalbeholdning som grunnlag for å fordele dokumentavgiften. Vi må imidlertid korrigere noe. Næringene *jordbruk* og *skogbruk* drar spesiell nytte av fritaket for avgift ved arveoppgjør. En stor del av eierbytte innenfor disse sektorer er nettopp ved odel, relativt få bruk omsettes i det frie marked. Fra Jordbrukstillingen 1999 har det blitt beregnet at 77 prosent av eiendommene i perioden 1995-99 har blitt omsatt ved odel. Brukes dette tallet også som en tilnærming på omsatt kapitalmengde, følger det at 23 prosent av næringenes kapital skal inngå i beregningen av betalt dokumentavgift. Videre har næringen *elektrisitetsproduksjon* full refusjonrett for avgiften ved sammenslåing av kraftverk og ved omdannelse av kommunale energiverk til aksjeselskaper. Denne refusjonen var på 59,9 mill. i 1998, og er ikke tatt med i Statsregnskapet. 5565-70. Dokumentavgiften er mao. regnet brutto.

Dokumentavgiften er fordelt vha. næringenes kapitalbeholdninger av boliger, driftsbygg, forretningsbygg og anlegg. Disse tallene er hentet fra Nasjonalregnskapet. I tillegg har vi gjort noen

modifikasjoner av dette grunnlaget. All offentlig kapitalbeholdning er satt lik null, vi antar mao. at det offentlige ikke kjøper brukt fast eiendom. Dette er en antakelse som kan diskuteres. I tillegg har vi latt kun 23 prosent av kapitalbeholdningen i næringene *jordbruk* og *skogbruk* inngå i vektgrunnlaget. Fra Jordbrukstillingen 1999 fremkommer det at 77 prosent av jordbrukseiendommene som har skiftet eier i perioden 1995-99, har blitt overdratt på odel. Odel går innunder arvefritaket, slik at disse eiendommene er fritatt for dokumentavgift. Hvis det antas at odelseiendommene i gjennomsnitt er like store i verdi som de som omsettes i markedet, vil det være rimelig å benytte kun 23 prosent av kapitalen i disse næringene i vektgrunnlaget. De resulterende næringsfordelte dokumentavgifter er listet opp under.

Tabell 11: Næringsfordelt dokumentavgift 1998, mill. kr

	Beregnet dokumentavgift 1998
Sum	1 997,1
Jordbruk	20,9
Skogbruk	3,1
Fiskeoppdrett	3,0
Prod. av andre konsumvarer	13,4
Prod. av tekstil- og bekledningsvarer	1,7
Prod. av fiskevarer	7,8
Foredlet kjøtt og meieriproduksjon	9,3
Produksjon av trevarer	6,9
Prod. av kjemiske og min. prod.	23,2
Grafisk produksjon	6,5
Prod. av treforedlingsprodukter	13,2
Prod. av kjemiske råvarer	15,4
Raffinering av jordolje	13,7
Prod. av metaller	18,0
Prod. av verkstedsprodukter	20,4
Bygging av skip	8,6
Bygging av oljeplattformer	3,6
Bygge- og anleggsvirksomhet	11,0
Bank- og forsikringsvirksomhet	60,4
Råolje og naturgass, utv. og transp.	27,7
Boring etter olje og gass	0,3
Elektrisitetsproduksjon	119,7
Veitransport	45,1
Lufttransport	5,3
Jernbanetransport og sporveier	18,0
Innenriks sjøfart	6,3
Post og telekommunikasjon	23,3
Varehandel	103,9
Boligtjenester (private konsumenter)	1191,2
Annen privat tjenesteprod.	196,0

Jf. Statsregnskapets kapittel 5565 post 70 ble 2 057,055 millioner kroner innbetalt i dokumentavgift i 1998. Dette er regnet brutto, og når refusjonsbeløpet for næringen *elektrisitetsproduksjon* trekkes fra fremkommer nettobeløpet på 1 997,1 mill. kr. Det presiseres at refusjonsbeløpet på 60 millioner kroner er trukket direkte fra de innbetalte avgifter for *elektrisitetsproduksjon*, slik at ingen andre næringer har blitt berørt av dette. Konsumentenes innbetaling er her identisk likt det beløpet som er oppført på *Boligtjenester*. Trekket dette fra, blir næringenes totale skattesanksjon på 805,9 millioner kroner.

I sine beregninger til Nasjonalbudsjettet 2000 har Finansdepartementet (1999a) lagt til grunn statistikk over tinglyste eiendomsoverdragelser for 1997 publisert av Statistisk sentralbyrå. Vi er av den oppfatning av at dette gir verdifull informasjon om hvorvidt dokumentavgifter er betalt av private konsumenter eller næringer. Imidlertid gir dette et uegnet utgangspunkt for å fordele avgiftsprovenyet på de ulike næringer. Noen resultater er imidlertid egnet til sammenlikning ved bruk av de to metoder. Eksempelvis vil vi ved å bruke denne statistikken som grunnlag anslå at næringene betaler *minimum*¹⁴ 600 millioner kroner i proveny, mot vårt anslag på 805,9. Fritaket for næringene *jordbruk* og *skogbruk* ville bli på 62 prosent, mot vårt anslag på 77 prosent. Vi oppsummerer dette avsnittet med å understreke at vi har ingen sterke formeninger om at vår metode beskriver virkeligheten bedre, kun at den er bedre egnet til å næringsfordele provenyet.

¹⁴ Siden statistikkgrunnlaget her er omsetningsbeløp av samlede tinglyste hjemmelsoverganger fordelt på eiendomstype, vil verdien av de omsatte bolig- og fritidseiendommer overrepresentere private konsumenters innbetalinger av provenyet. Dette fordi det betales en fast sats på 1000 kr. pr. overdragelse på en god del av disse eiendommene, og ikke 2,5 prosent av verdien, som næringene betaler.

Referanser

Finansdepartementet (1998): *Nasjonalbudsjettet 1999*, St.meld. nr.1 (1998-99).

Finansdepartementet (1999a): *Nasjonalbudsjettet 2000*, St.meld. nr.1 (1999-2000).

Finansdepartementet (1999b): *Statsregnskapen medrekna folketrygda for 1998*, St.meld. nr. 3 (1998-99).

Finansdepartementet (2000): *Nasjonalbudsjettet 2001*, St.meld. nr.1 (2000-2001).

Fæhn, T., L.A. Grünfeld, E. Holmøy, T. Hægeland og B. Strøm (1995): *Sammensetningen av den effektive støtten til norske næringer i 1989 og 1991*, Rapport 95/9, Statistisk sentralbyrå.

Fæhn, T. og T. Hægeland (1996): *Effektive satser for næringsstøtte 1994*, Rapport 96/18, Statistisk sentralbyrå .

Fæhn, T, J. -A. Jørgensen, B. Strøm, T. Åvitsland og W. Drzwi (2001): *Effektive satser for næringsstøtte 1998, Beregninger som inkluderer skatteutgifter*, Rapport 2001/18, Statistisk sentralbyrå.

Holmøy, E., T. Hægeland, Ø. Olsen og B. Strøm (1993): *Effektive satser for næringsstøtte*, Rapport 93/31, Statistisk sentralbyrå.

Holmøy, E., G. Nordén and B. Strøm (1994): *MSG-5 A Complete Description of the System of Equations*, Rapport 94/19, Statistisk sentralbyrå.

Jørgensen, J.-A., B. Strøm og T. Åvitsland (1999): *Effektive satser for næringsstøtte 1996*, Rapport 99/14, Statistisk sentralbyrå.

Åvitsland, T. (2001): *User Costs of Real Capital*, Document 2001/4, Statistisk sentralbyrå

Soneinndelingen for den differensierte arbeidsgiveravgiften

Tabell A.1 gir en oversikt over hvilke kommuner som hører innunder sonene 1-5 i systemet med den regionalt differensierte arbeidsgiveravgiften.

Tabell A.1 Soneinndelingen for den differensierte arbeidsgiveravgiften

NR.	KOMMUNENAVN	FYLKE	SONE
0101	HALDEN	ØSTFOLD	1
0104	MOSS	ØSTFOLD	1
0105	SARPSBORG	ØSTFOLD	1
0106	FREDRIKSTAD	ØSTFOLD	1
0111	HVALER	ØSTFOLD	1
0118	AREMARK	ØSTFOLD	1
0119	MARKER	ØSTFOLD	1
0121	RØMSKOG	ØSTFOLD	1
0122	TRØGSTAD	ØSTFOLD	1
0123	SPYDEBERG	ØSTFOLD	1
0124	ASKIM	ØSTFOLD	1
0125	EIDSBERG	ØSTFOLD	1
0127	SKIPTVET	ØSTFOLD	1
0128	RAKKESTAD	ØSTFOLD	1
0135	RÅDE	ØSTFOLD	1
0136	RYGGE	ØSTFOLD	1
0137	VÅLER	ØSTFOLD	1
0138	HOBØL	ØSTFOLD	1
0211	VESTBY	AKERSHUS	1
0213	SKI	AKERSHUS	1
0214	ÅS	AKERSHUS	1
0215	FROGN	AKERSHUS	1
0216	NESODDEN	AKERSHUS	1
0217	OPPEGÅRD	AKERSHUS	1
0219	BÆRUM	AKERSHUS	1
0220	ASKER	AKERSHUS	1
0221	AURSKOG - HØLAND	AKERSHUS	1
0226	SØRUM	AKERSHUS	1
0227	FET	AKERSHUS	1
0228	RÆLINGEN	AKERSHUS	1
0229	ENEBAKK	AKERSHUS	1
0230	LØRENSKOG	AKERSHUS	1
0231	SKEDSMO	AKERSHUS	1
0233	NITTEDAL	AKERSHUS	1
0234	GJERDRUM	AKERSHUS	1
0235	ULLENSAKER	AKERSHUS	1
0236	NES	AKERSHUS	1
0237	EIDSVOLL	AKERSHUS	1
0238	NANNESTAD	AKERSHUS	1
0239	HURDAL	AKERSHUS	1
0301	OSLO	OSLO	1
0402	KONGSVINGER	HEDMARK	1
0403	HAMAR	HEDMARK	1
0412	RINGSAKER	HEDMARK	1
0415	LØTEN	HEDMARK	1
0417	STANGE	HEDMARK	1
0418	NORD-ODAL	HEDMARK	2
0419	SØR-ODAL	HEDMARK	1
0420	EIDSKOG	HEDMARK	2
0423	GRUE	HEDMARK	2
0425	ÅSNES	HEDMARK	2
0426	VÅLER	HEDMARK	2
0427	ELVERUM	HEDMARK	1
0428	TRYSIL	HEDMARK	2
0429	ÅMOT	HEDMARK	2
0430	STOR-ELVDAL	HEDMARK	2

NR.	KOMMUNENAVN	FYLKE	SONE
0432	RENDALEN	HEDMARK	2
0434	ENGERDAL	HEDMARK	2
0436	TOLGA	HEDMARK	2
0437	TYNSET	HEDMARK	2
0438	ALVDAL	HEDMARK	2
0439	FOLLDAL	HEDMARK	2
0441	OS	HEDMARK	2
0501	LILLEHAMMER	OPPLAND	1
0502	GJØVIK	OPPLAND	1
0511	DOVRE	OPPLAND	2
0512	LESJA	OPPLAND	2
0513	SKJÅK	OPPLAND	2
0514	LØM	OPPLAND	2
0515	VÅGÅ	OPPLAND	2
0516	NORD-FRON	OPPLAND	2
0517	SEL	OPPLAND	2
0519	SØR-FRON	OPPLAND	2
0520	RINGEBU	OPPLAND	2
0521	ØYER	OPPLAND	1
0522	GAUSDAL	OPPLAND	2
0528	ØSTRE TOTEN	OPPLAND	1
0529	VESTRE TOTEN	OPPLAND	1
0532	JEVNAKER	OPPLAND	1
0533	LUNNER	OPPLAND	1
0534	GRAN	OPPLAND	1
0536	SØNDRE LAND	OPPLAND	2
0538	NØRDRE LAND	OPPLAND	2
0540	SØR-AURDAL	OPPLAND	2
0541	ETNEDAL	OPPLAND	2
0542	NORD-AURDAL	OPPLAND	2
0543	VESTRE SLIDRE	OPPLAND	2
0544	ØYSTRE SLIDRE	OPPLAND	2
0545	VANG	OPPLAND	2
0602	DRAMMEN	BUSKERUD	1
0604	KONGSBERG	BUSKERUD	1
0605	RINGERIKE	BUSKERUD	1
0612	HOLE	BUSKERUD	1
0615	FLÅ	BUSKERUD	2
0616	NES	BUSKERUD	2
0617	GOL	BUSKERUD	2
0618	HEMSEDAL	BUSKERUD	2
0619	ÅL	BUSKERUD	2
0620	HOL	BUSKERUD	2
0621	SIGDAL	BUSKERUD	1
0622	KRØDSHERAD	BUSKERUD	1
0623	MODUM	BUSKERUD	1
0624	ØVRE EIKER	BUSKERUD	1
0625	NEDRE EIKER	BUSKERUD	1
0626	LIER	BUSKERUD	1
0627	RØYKEN	BUSKERUD	1
0628	HURUM	BUSKERUD	1
0631	FLESBERG	BUSKERUD	1
0632	ROLLAG	BUSKERUD	2
0633	NØRE OG UVDAL	BUSKERUD	2
0701	BORRE	VESTFOLD	1
0702	HOLMESTRAND	VESTFOLD	1
0704	TØNSBERG	VESTFOLD	1
0706	SANDEFJORD	VESTFOLD	1
0709	LARVIK	VESTFOLD	1
0711	SVELVIK	VESTFOLD	1
0713	SANDE	VESTFOLD	1
0714	HOF	VESTFOLD	1
0716	VÅLE	VESTFOLD	1
0718	RAMNES	VESTFOLD	1
0719	ANDEBU	VESTFOLD	1
0720	STOKKE	VESTFOLD	1

NR.	KOMMUNENAVN	FYLKE	SONE
0722	NØTTERØY	VESTFOLD	1
0723	TJØME	VESTFOLD	1
0728	LARDAL	VESTFOLD	1
0805	PORSGRUNN	TELEMARK	1
0806	SKIEN	TELEMARK	1
0807	NOTODDEN	TELEMARK	2
0811	SILJAN	TELEMARK	1
0814	BAMBLE	TELEMARK	1
0815	KRAGERØ	TELEMARK	1
0817	DRANGEDAL	TELEMARK	2
0819	NOME	TELEMARK	2
0821	BØ	TELEMARK	1
0822	SAUHERAD	TELEMARK	1
0826	TINN	TELEMARK	2
0827	HJARTDAL	TELEMARK	2
0828	SELJORD	TELEMARK	2
0829	KVITSEID	TELEMARK	2
0830	NISSDAL	TELEMARK	2
0831	FYRESDAL	TELEMARK	2
0833	TOKKE	TELEMARK	2
0834	VINJE	TELEMARK	2
0901	RISØR	AUST-AGDER	1
0904	GRIMSTAD	AUST-AGDER	1
0906	ARENDAL	AUST-AGDER	1
0911	GJERSTAD	AUST-AGDER	2
0912	VEGÅRSHEI	AUST-AGDER	2
0914	TVEDESTRAND	AUST-AGDER	1
0919	FROLAND	AUST-AGDER	1
0926	LILLESAND	AUST-AGDER	1
0928	BIRKENES	AUST-AGDER	1
0929	ÅMLI	AUST-AGDER	2
0935	IVELAND	AUST-AGDER	2
0937	EVJE OG HORNNES	AUST-AGDER	2
0938	BYGLAND	AUST-AGDER	2
0940	VALLE	AUST-AGDER	2
0941	BYKLE	AUST-AGDER	2
1001	KRISTIANSAND	VEST-AGDER	1
1002	MANDAL	VEST-AGDER	1
1003	FARSUND	VEST-AGDER	1
1004	FLEKKEFJORD	VEST-AGDER	1
1014	VENNESLA	VEST-AGDER	1
1017	SONGDALEN	VEST-AGDER	1
1018	SØGNE	VEST-AGDER	1
1021	MARNARDAL	VEST-AGDER	1
1026	ÅSERAL	VEST-AGDER	2
1027	AUDNEDAL	VEST-AGDER	2
1029	LINDESNES	VEST-AGDER	1
1032	LYNGDAL	VEST-AGDER	1
1034	HÆGEBOSTAD	VEST-AGDER	2
1037	KVINESDAL	VEST-AGDER	1
1046	SIRDAL	VEST-AGDER	2
1101	EIGERSUND	ROGALAND	1
1102	SANDNES	ROGALAND	1
1103	STAVANGER	ROGALAND	1
1106	HAUGESUND	ROGALAND	1
1111	SOKNDAL	ROGALAND	1
1112	LUND	ROGALAND	1
1114	BJERKREIM	ROGALAND	1
1119	HÅ	ROGALAND	1
1120	KLEPP	ROGALAND	1
1121	TIME	ROGALAND	1
1122	GJESDAL	ROGALAND	1
1124	SOLA	ROGALAND	1
1127	RANDABERG	ROGALAND	1
1129	FORSAND	ROGALAND	2
1130	STRAND	ROGALAND	1

NR.	KOMMUNENAVN	FYLKE	SONE
1133	HJELMELAND	ROGALAND	2
1134	SULDAL	ROGALAND	2
1135	SAUDA	ROGALAND	2
1141	FINNØY	ROGALAND	2
1142	RENNESØY	ROGALAND	1
1144	KVITSØY	ROGALAND	2
1145	BOKN	ROGALAND	2
1146	TYSVÆR	ROGALAND	1
1149	KARMØY	ROGALAND	1
1151	UTSIRA	ROGALAND	2
1154	VINDAFJORD	ROGALAND	2
1201	BERGEN	HORDALAND	1
1211	ETNE	HORDALAND	2
1214	ØLEN	HORDALAND	2
1216	SVEIO	HORDALAND	1
1219	BØMLO	HORDALAND	2
1221	STORD	HORDALAND	1
1222	FITJAR	HORDALAND	1
1223	TYSNES	HORDALAND	2
1224	KVINNHERRAD	HORDALAND	2
1227	JONDAL	HORDALAND	2
1228	ODDA	HORDALAND	2
1231	ULLENSVANG	HORDALAND	2
1232	EIDFJORD	HORDALAND	2
1233	ULVIK	HORDALAND	2
1234	GRANVIN	HORDALAND	2
1235	VOSS	HORDALAND	1
1238	KVAM	HORDALAND	2
1241	FUSA	HORDALAND	2
1242	SAMNANGER	HORDALAND	2
1243	OS	HORDALAND	1
1244	AUSTEVOLL	HORDALAND	2
1245	SUND	HORDALAND	1
1246	FJELL	HORDALAND	1
1247	ASKØY	HORDALAND	1
1251	VAKSDAL	HORDALAND	2
1252	MODALEN	HORDALAND	2
1253	OSTERØY	HORDALAND	2
1256	MELAND	HORDALAND	2
1259	ØYGARDEN	HORDALAND	1
1260	RADØY	HORDALAND	2
1263	LINDÅS	HORDALAND	2
1264	AUSTRHEIM	HORDALAND	2
1265	FEDJE	HORDALAND	2
1266	MASFJORDEN	HORDALAND	2
1401	FLORA	SOGN OG FJORDANE	2
1411	GULEN	SOGN OG FJORDANE	2
1412	SOLUND	SOGN OG FJORDANE	2
1413	HYLLESTAD	SOGN OG FJORDANE	2
1416	HØYANGER	SOGN OG FJORDANE	2
1417	VIK	SOGN OG FJORDANE	2
1418	BALESTRAND	SOGN OG FJORDANE	2
1419	LEIKANGER	SOGN OG FJORDANE	2
1420	SOGNDAL	SOGN OG FJORDANE	2
1421	AURLAND	SOGN OG FJORDANE	2
1422	LÆRDAL	SOGN OG FJORDANE	2
1424	ÅRDAL	SOGN OG FJORDANE	2
1426	LUSTER	SOGN OG FJORDANE	2
1428	ASKVOLL	SOGN OG FJORDANE	2
1429	FJALER	SOGN OG FJORDANE	2
1430	GAULAR	SOGN OG FJORDANE	2
1431	JØLSTER	SOGN OG FJORDANE	2
1432	FØRDE	SOGN OG FJORDANE	2
1433	NAUSTDAL	SOGN OG FJORDANE	2
1438	BREMANGER	SOGN OG FJORDANE	2
1439	VÅGSØY	SOGN OG FJORDANE	2

NR.	KOMMUNENAVN	FYLKE	SONE
1441	SELJE	SOGN OG FJORDANE	2
1443	EID	SOGN OG FJORDANE	2
1444	HORNINDAL	SOGN OG FJORDANE	2
1445	GLOPPEN	SOGN OG FJORDANE	2
1449	STRYN	SOGN OG FJORDANE	2
1502	MOLDE	MØRE OG ROMSDAL	1
1503	KRISTIANSUND	MØRE OG ROMSDAL	1
1504	ÅLESUND	MØRE OG ROMSDAL	1
1511	VANYLVEN	MØRE OG ROMSDAL	2
1514	SANDE	MØRE OG ROMSDAL	2
1515	HERØY	MØRE OG ROMSDAL	2
1516	ULSTEIN	MØRE OG ROMSDAL	1
1517	HAREID	MØRE OG ROMSDAL	1
1519	VOLDA	MØRE OG ROMSDAL	2
1520	ØRSTA	MØRE OG ROMSDAL	2
1523	ØRSKOG	MØRE OG ROMSDAL	1
1524	NORDDAL	MØRE OG ROMSDAL	2
1525	STRANDA	MØRE OG ROMSDAL	2
1526	STORDAL	MØRE OG ROMSDAL	2
1528	SYKKYLVEN	MØRE OG ROMSDAL	1
1529	SKODJE	MØRE OG ROMSDAL	1
1531	SULA	MØRE OG ROMSDAL	1
1532	GISKE	MØRE OG ROMSDAL	1
1534	HARAM	MØRE OG ROMSDAL	2
1535	VESTNES	MØRE OG ROMSDAL	1
1539	RAUMA	MØRE OG ROMSDAL	2
1543	NESET	MØRE OG ROMSDAL	2
1545	MIDSUND	MØRE OG ROMSDAL	2
1546	SANDØY	MØRE OG ROMSDAL	2
1547	AUKRA	MØRE OG ROMSDAL	2
1548	FRÆNA	MØRE OG ROMSDAL	1
1551	EIDE	MØRE OG ROMSDAL	2
1554	AVERØY	MØRE OG ROMSDAL	1
1556	FREI	MØRE OG ROMSDAL	1
1557	GJEMNES	MØRE OG ROMSDAL	2
1560	TINGVOLL	MØRE OG ROMSDAL	2
1563	SUNNDAL	MØRE OG ROMSDAL	2
1566	SURNADAL	MØRE OG ROMSDAL	2
1567	RINDAL	MØRE OG ROMSDAL	2
1569	AURE	MØRE OG ROMSDAL	2
1571	HALSA	MØRE OG ROMSDAL	2
1572	TUSTNA	MØRE OG ROMSDAL	2
1573	SMØLA	MØRE OG ROMSDAL	3
1601	TRONDHEIM	SØR-TRØNDELAG	1
1612	HEMNE	SØR-TRØNDELAG	2
1613	SNILLFJORD	SØR-TRØNDELAG	2
1617	HITRA	SØR-TRØNDELAG	3
1620	FRØYA	SØR-TRØNDELAG	3
1621	ØRLAND	SØR-TRØNDELAG	2
1622	AGDENES	SØR-TRØNDELAG	2
1624	RISSA	SØR-TRØNDELAG	2
1627	BJUGN	SØR-TRØNDELAG	2
1630	ÅFJORD	SØR-TRØNDELAG	3
1632	ROAN	SØR-TRØNDELAG	3
1633	OSEN	SØR-TRØNDELAG	3
1634	OPPDAL	SØR-TRØNDELAG	2
1635	RENNEBU	SØR-TRØNDELAG	2
1636	MELDAL	SØR-TRØNDELAG	2
1638	ORKDAL	SØR-TRØNDELAG	1
1640	RØROS	SØR-TRØNDELAG	2
1644	HOLTÅLEN	SØR-TRØNDELAG	2
1648	MIDTRE GAULDAL	SØR-TRØNDELAG	2
1653	MELHUS	SØR-TRØNDELAG	1
1657	SKAUN	SØR-TRØNDELAG	1
1662	KLÆBU	SØR-TRØNDELAG	1
1663	MALVIK	SØR-TRØNDELAG	1

NR.	KOMMUNENAVN	FYLKE	SONE
1664	SELBU	SØR-TRØNDELAG	2
1665	TYDAL	SØR-TRØNDELAG	2
1702	STEINKJER	NORD-TRØNDELAG	1
1703	NAMSOS	NORD-TRØNDELAG	4
1711	MERÅKER	NORD-TRØNDELAG	2
1714	STJØRDAL	NORD-TRØNDELAG	1
1717	FROSTA	NORD-TRØNDELAG	2
1718	LEKSVIK	NORD-TRØNDELAG	2
1719	LEVANGER	NORD-TRØNDELAG	1
1721	VERDAL	NORD-TRØNDELAG	1
1723	MOSVIK	NORD-TRØNDELAG	2
1724	VERRAN	NORD-TRØNDELAG	2
1725	NAMDALSEID	NORD-TRØNDELAG	4
1729	INDERØY	NORD-TRØNDELAG	1
1736	SNÅSA	NORD-TRØNDELAG	2
1738	LIERNE	NORD-TRØNDELAG	4
1739	RØYRVIK	NORD-TRØNDELAG	4
1740	NAMSSKOGAN	NORD-TRØNDELAG	4
1742	GRONG	NORD-TRØNDELAG	4
1743	HØYLANDET	NORD-TRØNDELAG	4
1744	OVERHALLA	NORD-TRØNDELAG	4
1748	FOSNES	NORD-TRØNDELAG	4
1749	FLATANGER	NORD-TRØNDELAG	4
1750	VIKNA	NORD-TRØNDELAG	4
1751	NÆRØY	NORD-TRØNDELAG	4
1755	LEKA	NORD-TRØNDELAG	4
1804	BODØ	NORDLAND	4
1805	NARVIK	NORDLAND	4
1811	BINDAL	NORDLAND	4
1812	SØMMA	NORDLAND	4
1813	BRØNNØY	NORDLAND	4
1815	VEGA	NORDLAND	4
1816	VEVELSTAD	NORDLAND	4
1818	HERØY	NORDLAND	4
1820	ALSTHAUG	NORDLAND	4
1822	LEIRFJORD	NORDLAND	4
1824	VEFSN	NORDLAND	4
1825	GRANE	NORDLAND	4
1826	HATTFJELLDAL	NORDLAND	4
1827	DØNNA	NORDLAND	4
1828	NESNA	NORDLAND	4
1832	HEMNES	NORDLAND	4
1833	RANA	NORDLAND	4
1834	LURØY	NORDLAND	4
1835	TRÆNA	NORDLAND	4
1836	RØDØY	NORDLAND	4
1837	MELØY	NORDLAND	4
1838	GILDESKÅL	NORDLAND	4
1839	BEIARN	NORDLAND	4
1840	SALTDAL	NORDLAND	4
1841	FAUSKE	NORDLAND	4
1842	SKJERSTAD	NORDLAND	4
1845	SØRFOLD	NORDLAND	4
1848	STEIGEN	NORDLAND	4
1849	HAMARØY	NORDLAND	4
1850	TYSFJORD	NORDLAND	4
1851	LØDINGEN	NORDLAND	4
1852	TJELDSUND	NORDLAND	4
1853	EVENES	NORDLAND	4
1854	BALLANGEN	NORDLAND	4
1856	RØST	NORDLAND	4
1857	VÆRØY	NORDLAND	4
1859	FLAKSTAD	NORDLAND	4
1860	VESTVÅGØY	NORDLAND	4
1865	VÅGAN	NORDLAND	4
1866	HADSEL	NORDLAND	4

NR.	KOMMUNENAVN	FYLKE	SONE
1867	BØ	NORDLAND	4
1868	ØKSNES	NORDLAND	4
1870	SORTLAND	NORDLAND	4
1871	ANDØY	NORDLAND	4
1874	MOSKENES	NORDLAND	4
1901	HARSTAD	TROMS	4
1902	TROMSØ	TROMS	4
1911	KVÆFJORD	TROMS	4
1913	SKÅNLAND	TROMS	4
1915	BJARKØY	TROMS	4
1917	IBESTAD	TROMS	4
1919	GRATANGEN	TROMS	4
1920	LAVANGEN	TROMS	4
1922	BARDU	TROMS	4
1923	SALANGEN	TROMS	4
1924	MÅLSELV	TROMS	4
1925	SØRREISA	TROMS	4
1926	DYRØY	TROMS	4
1927	TRANØY	TROMS	4
1928	TORSKEN	TROMS	4
1929	BERG	TROMS	4
1931	LENVIK	TROMS	4
1933	BALSFJORD	TROMS	4
1936	KARLSØY	TROMS	5
1938	LYNGEN	TROMS	5
1939	STORFJORD	TROMS	5
1940	KÅFJORD	TROMS	5
1941	SKJERVØY	TROMS	5
1942	NORDREISA	TROMS	5
1943	KVÆNANGEN	TROMS	5
2002	WARDØ	FINNMARK	5
2003	VADSØ	FINNMARK	5
2004	HAMMERFEST	FINNMARK	5
2011	KAUTOKEINO	FINNMARK	5
2012	ALTA	FINNMARK	5
2014	LOPPA	FINNMARK	5
2015	HASVIK	FINNMARK	5
2017	KVALSUND	FINNMARK	5
2018	MÅSØY	FINNMARK	5
2019	NORDKAPP	FINNMARK	5
2020	PORSANGER	FINNMARK	5
2021	KARASJOK	FINNMARK	5
2022	LEBESBY	FINNMARK	5
2023	GAMVIK	FINNMARK	5
2024	BERLEVÅG	FINNMARK	5
2025	TANA	FINNMARK	5
2027	NESSBY	FINNMARK	5
2028	BÅTSFJORD	FINNMARK	5
2030	SØR - VARANGER	FINNMARK	5
2311	OLJE SKATTEKONTORET I OSLO		1
2312	OLJE SKATTEKONTORET I SANDNES		1

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2001/17 T. Martinsen: Statistikk over energibruk i Statistisk sentralbyrå - evaluering, brukerbehov og forutsetninger. 87s.
- 2001/18 L. Vågane: Undersøkelse om holdninger til frukt- og grøntabonnement blant foreldre med barn i grunnskolen. Dokumentasjonsrapport. 26s.
- 2001/19 H. Madsen og A. Langørgen: Anslag over antall etterspørere av grunnskoleopp-læring for voksne. 23s.
- 2001/20 B. Indahl, D.E. Sommervoll og J. Aasness: Virkninger på forbruksmønster, leve-standard og klimagassutslipp av endringer i konsumentpriser. 27s.
- 2001/21 A. Barstad: På vei mot det gode samfunn? Utredning til Finansdepartementet i forbindelse med arbeidet med nytt Langtids-program, 2002-2005. 363s.
- 2001/23 L. Østby: Beskrivelse av nyankomne flykningers vei inn i det norske samfunnet. Notat til Lovutvalget som skal utrede og lage forslag til lovgivning om stønad for nyankomne innvandrere. 32s.
- 2001/24 T. Nøtnæs: Innføring i bruk av fokus-grupper. 22s.
- 2001/25 J. Fosen, A.G. Hustoft og B.O. Lagerstrøm: Ny spørresekvens for å identifisere husholdninger i utvalgsundersøkelser. 29s.
- 2001/26 H.C. Hougen: Undersøkelse om folat-kunnskap blant kvinner i fertil alder: Dokumentasjonsrapport. 17s.
- 2001/27 Ø. Kleven og O.F. Vaage: Medieundersøkelsen 1999: Dokumentasjonsrapport. 49s.
- 2001/28 J. Heldal og J. Fosen: Statistisk konfidensialitet i SSB: Et diskusjonsnotat. 41s.
- 2001/29 B.O. Lagerstrøm: Bruk av folkehøgskoler, 2000/2001. 77s.
- 2001/30 R. Nygaard Johnsen: Undersøking om foreldrebetaling i barnehagar, januar 2001. 40s.
- 2001/31 R. Choudhury: Brukerveiledning for AMEN. 100s.
- 2001/32 R. Choudhury: Datagrunnlaget for AMEN: Teknisk dokumentasjon. 20s.
- 2001/33 G. Dahl og J. Johansen: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport. Sysselsetting, 1992-1997. 98s.
- 2001/34 L. Vågane: Samordnet levekårsundersøkelse 2000 - tverrsnittundersøkelsen: Dokumentasjonsrapport. 82s.
- 2001/35 J. Holmøy: Årsrapport 2000: Kontaktutvalget for helse- og sosialstatistikk. 36s.
- 2001/36 B. Astad og A.L. Brathaug: Kommunenes utgifter til primærlegetjenesten 1999: Evaluering av fastlegeordningen - førdata om kommunenes utgifter. 54s.
- 2001/37 B. Rosnes: Kommunale gebyrer knyttet til bolig . Januar 2001. 29s.
- 2001/38 K.I. Bøe og S. Lien: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport. Attføringspenger, 1992-1999. 80s.
- 2001/39 P. E. Lilleås, og R. Nygaard Johnsen: Foreldrebetaling i kommunale og private barnehager i perioden 1992-2001. 23s.
- 2001/40 Bjørn R. Joneid: KOSTRA GenRev 2000. Malverk vor generelt revisjonssystem - KOSTRA-data. Del 1: Håndbok for bruk av malverket ved generering av applikasjoner. Del 2: Systemdokumentasjon av GenRev-malverket 46s.
- 2001/41 T.M. Normann: Bostedets betydning. Dokumentasjonsrapport. 36.
- 2001/42 B. A. Holth og J. Th. Prangerød: Lederskapsundersøkelsen 2000. Dokumentasjonsrapport. 245s.